

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓT SANDOR

Királyi kéziratral berekesztették a parlament ülészakát

Az ellenzék hajlandó lett volna megszavazni a választói törvényt

Bukarestből jelentik: A képviselőház szombati ülésén Brătianu Jonel az ellenzéki pártok többszöri félbeszakítása mellett felolvassa a kanara ülészakának berekesztését elrendelő királyi kéziratot, amely így szól.

Képviselő urak!

A hosszú viták után, amelyek miatt meg kellett hosszabbítani a parlamenti ülészakát, jelentőségteljes törvényalkotási munkát végeztek önök az ország egységesítését és rendezését célzó munkálatokkal. A közintézmények útján az elfogadott javaslatokkal az alkotmány egész rendelkezéseit alkalmazták. Hozzájárultak ahhoz, hogy azok intézményesen tovább fejlődjenek. Az orth. egyházakra vonatkozó törvény megalkotásával, valamint a patriarkátusok felállításával és egységesítésével hasznos munkát végeztek.

A közigazgatási javaslat fontos hiányt pótol az ország egysége érdekében és megerősítette az ország alapjait.

Az igazságszolgáltatás gyorsítására vonatkozó törvény és a legfőbb közigazgatási bizottság felállítása biztosította a törvényes eljárás egységesítését és gyorsítását.

A szakkamarák felállítása és az összes földművelésre, kereskedelemre és iparra vonatkozó törvények biztosítják az ország gazdasági és szociális szükségleteit.

A költségvetés, amely szilárd alapokra van hozva, a nyugdíjtörvény és a Banca Nationalával való egyezmény realizálták az ország pénzügyi helyzetének megerősödését célzó intézkedést.

Képviselő urak! Köszönöm a munkájukat és fohászokodom az Istenhez az országért és önökért.

Ferdinánd.

A szenátusban a Banca Nationalával való egyezményt 92 szavazattal megszavazták. Ezután Costăchescu parasztpárti képviselő az egyesült ellenzéki pártok nevében a következő deklarációt olvasta fel:

— Csakhogy az ország jelenlegi türehetlen helyzetének véget vethessünk, az egyesült ellenzéki pártok készek arra, hogy 24 óra lefolyása alatt a választójogi javaslatot a törvénytestület mindkét háza előtt keresztül engedjék.

A deklarációra Brătianu Jonel miniszterelnök válaszolt, aki kijelentette, hogy a választói javaslat széleskörű megvitatást igényel, éppen azért szükség van arra, hogy a képviselők és a szenátorok a parlamenti szünet alatt választóikkal azt jól megvitassák. Annak 24 órán belüli megszavazása tehát nem célszerű.

Ezután Brătianu Jonel miniszterelnök felolvassa a parlamenti ülészakát berekesztő fent közölt királyi kéziratot.

Válaszol a magyar kormány a Somogyi-Bacsó-ügy interpellációira

Megszavazták a választójogi javaslatot

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés tegnapi ülésén a Beniczky-üggyel kapcsolatos fejlemények már sokkal nyugodtabb mederben folytak le, mint az előző napokban. Az ülés elején a Ház ugyan nem adott engedelmet Peyernek a Somogyi-sír körül lefolyt incidens interpellációjára, de az ülés végén Peidl Gyula mentelmi jogának megsértése címén mégis előadta a rendőrség eljárásának részleteit. Ez a bejelentés — bár a szocialisták felháborodásának viharzó közbeszólásaitól tarkítva — méltóságos formák közt hangzott el a ház társaságában a jelenvolt Vass József helyettes miniszterelnök nem tudta kivonni magát.

A Peidl-féle bejelentés után Peyer: Károly fordult a belügyminiszter ellen:

— Össze tudja-e egyeztetni a belügyminiszter úr kedezte Peyer — a sir körül lefolyt jelenetet a keresztény felfogással? Tőlünk azt kívánják, tegyünk esküt azokra a törvényekre, amiket a belügyminiszter úr közegei velünk szemben megszegnek és megsértenek. A keresztény szellem is megkívánja a halottak tiszteletét, de Önök még a halott ellenfelet sem tisztelik!

A temetői incidensről különben Vass József helyettes miniszterelnök az alábbi nyilatkozatot adta:

Különösen kegyeleti szempontokból sajnálom az incidenst, melyek reám, mint papra sem lehetnek közömbösek. Az ügyet mindenesetre be kell vizsgálnunk, mert Peidl Gyula képviselő előadása s a hivatalos rendőri jelentés között ellentmondás van. Remélem, Peidl interpellációjára már szombaton olyan választ adhatunk, amely érdemleges állásfoglalást fog jelenteni.

A jelentésekből különben kitűnik, hogy a Somogyi-sírnál nemcsak az oda kivonult képviselőket, hanem a meggyilkolt Somogyi fiát is durván eltávolították. Somogyi fia most hivatalos hatalommal való visszaélés címén főljelentést tesz a rendőrök ellen.

A pénteki ülés krónikájához tartozik, hogy körülbelül háromheti vita után befejezték a választójogi javaslat általános tárgyalását és Rakovszky Iván belügyminiszter záróbeszéde után a többség általánosságban el is fogadta a javaslatot.

Ujból elnapolták a diószegi jegyző és orvos perének tárgyalását

A székelyhídi járásbírószágon tegnap tárgyalta újbó dr. Gera Sándor járásbíró Vidikán Traian diószegi jegyző és dr. Lengyel Dzsó körorvos ügyét. Mint ismeretes, a diószegi főjegyző a körorvos bemondására letartóztatva Bíró György hírlapírót, a "Nagyvárad" munkálrját, aki a csendőrségen vallatás közben agyonverte Kocsis Sándor bűnügyében készített riportot a községben.

Az első tárgyaláson a két vádlott beismerte valómást felt. Akkor a tanúk nagy része nem jelent meg és így a tárgyalást elnapolták. A mostani tárgyalásra Kocsis Imre, a meggyilkolt fia nem jelent meg és így a tárgyalást újbó elhalasztották, valamint beszerezni rendelte el a bíróság a fegyelmi jegyzőkönyveket. Egyben elrendelték Kocsis Imre elővezetését.

Előzők dr. Gonosz Albat diószegi orvost hallgatta ki a bíróság. Elmondta a hozzá intézett kérdésekre, hogy nála is jött Bíró György információit kérni a gyilkosságról. Felvilágosított ő nem adhatott. Nála, mint újságíró mutatkozott be. Azután eltávozott.

Vidikán jegyző: Hallotta doktor ur valakitől a fauban, hogy a fejelentő detektívnek adta ki magát?

— Nem hallottam senkitől. A lapokból értesültem másnap és a főjegyző ur mondta el az incidenst. Bíró ur is mondta később Váradon, amikor találkoztunk. A tanút megeskettik.

Vasady József diószegi segédjegyző tett azután nagyon fontos valómást, aki halomra döntötte a két vádlott védekezését, hogy az újságíró detektívnek adta volna ki magát. A vallomás annál fontosabb, mert Vasady még a mai napig is a diószegi jegyzőségénél dolgozik és hivatalos személyek között egyedül vele találkozott annak idején Bíró György és neki, mint újságíró mutatkozott be, felmutatva az országos szindikátus igazolványát.

Elmondja Vasady, hogy igazolványát felmutatva kért tőle információt az újságíró. A főjegyző nem volt az irodában. Ő adott az újságíró mellé egy rendőrt, aki el is kísérte a meggyilkolt családjához.

Vidikán jegyző: Kéri megállapítani, hogy Vasadynak nem volt joga őt helyettesíteni, mert ő a másodjegyzőt bízta meg.

— Nem volt ott a másodjegyző sem — mondja Vasady.

Elmondja még a kérdésekre, hogy a főjegyzőtől sem szóban, sem írásban nem kapott megbízást a helyettesítésre, viszont nem tudja, hogy ilyen kicsi dologból még büntígy is lesz. Amikor a főjegyző délután bejött az irodába, elmondta, hogy itt járt egy újságíró.

Előzők: Mondja Önnek a főjegyző ur, hogy letartóztatta az újságíró urat?

— Azt mondja a főjegyző ur, hogy nem engedtem elutazni, mert detektívnek adta ki magát.

Előzők: Hallotta Ön valakitől, hogy Bíró György detektívnek adta ki magát?

— Nem hallottam senkitől, csak a főjegyző urtól és Lengyel doktor urtól.

Vidikán főjegyző kérdésre elmondja még a tanu, hogy Bíró György hangosan és érthetően mondta a nevét és azt, hogy újságíró. Az igazolványban elhelyezett fényképről pedig azonnal látta az azonosságot. Az igazoltatásnál még jelen volt egy inok is.

A tanút megeskettik vallomására.

Azután Bíró György kihallgatása következett. Elmondta ugyanazokat, amelyek a királyi ügyészséghez beadott jelentésben foglaltak. Tiltakozott az ellen a vád ellen, hogy ő valahol is detektívnek mutatkozott be. Nevetásges, hogy a községhezán, mindkét doktornál újságírói igazolványát felmutatva jelentkezett és akkor egy tizenkét esztendőös parasztyagerek előtti adná ki magát detektívnek. Kéri a vádlottak megbüntetését, mert azok atadályozni próbálták egy gyilkosság feldatolásában, amikor a királyi csendőrség presztízsének megvédéséről volt szó.

Elmondta még az újságíró, hogy szigorú büntetést kér és az illetet közzétek a vádlottak felettes hatóságai.

Vidikán jegyző ellenzi Bíró György megesketését, mert elfoglalt, mint az ügyben szenvedő fél. Azért is kéri az eskü mellőzését, mert a fegyelmi tárgyaláson kijelentette, hogy ő nem bűnös, most pedig újbó vádolja.

Bíró György: Ezt nem mondhatom soha, de kijelentem, hogy dr. Lengyel körorvos ur szerepét még dehonasztalóbbnak tartom.

A járásbírószágon azután megeskette Bíró Györgyöt vallomására.

Dr. Gera Sándor elrendelte Kocsis Imre elővezetését a legközelebbi tárgyalásra, amelyen remélhetőleg meghozza már az ítéletet a járásbírószágon az egy év óta húzódo ügyben.

Egy belőrő, meg két ártatlan fiatalember a rendőrségen

Regénybeli és szinte hihetetlenül hangzik ez a történet, amely tegnap délután déle a rendőrség előtt és amelynek befejezől egy Conell Dimitrij nevű bolgár fiatalalól átkisérték az ügyészségre, két nagyváradi fiatalembert pedig szabadságra helyezték.

Tegnap éjszaka a kishidon posztoló rendőr arra lett figyelmes, hogy a Piata Regina Maria (Bámer-ter) Goldföder pálinkaműhelyében betörés jár. Sipót és csakhamar egy százhar rendőr jött a segítségére.

Egy fiatalembert az üzletben, kettőt pedig a bolt előtt sikerült is elfogni.

A boltban sem sok szerencsével járják a belőrők, mert a kézipénztárban mindössze 50 lei volt. A Wartheim-kasszárt csak éppen hogy el lehetett mozdítani a helyéről, de kinyitni nem.

Másnap reggel a detektívek kihallgatták a betörőket és megállapították, hogy a tulajdonképpen betörő csak Conell Dimitrij 20 éves bolgár fiatalalól. A két másik fiatalember az álmóshoz igyekezett. Kiosztásra akartak utazni, amikor Conell csatlakozott hozzájuk. A Regina Maria (Bámer) téren a bolgár azt mondotta a két fiatalembernek, hogy egy pillanatra várjanak, bamegy a kocsmába a csomagjáért. Őt ament a kocsmasajtóhoz és a leghebbe erőleszték: nélkül felnyitotta és benemti.

A „pillanatbó” percek latiek és a két fiatalember állítás szerint már éppen faképnél akarták hagyni ismeretlen ismerőstüket, amikor jöttek a rendőrök és bezárították őket a torony alá.

A két fiatalember vallomását a bolgár nem cáfolja meg és így a rendőrség szabadságra helyezte őket. Conell pedig átkisérték az ügyészségi fogházba.

Eladó

a tulajdonos elköltözése folyán rendkívül olcsón, egy igen csinos, 3 szobás nyaralásra kiválóan alkalmas VILLA ki kerttel és szőlővel. Bővebbet: dr. PETRUCZYAL, Str. Nicolae Ziga (Lukács György-u.) 33 szám

Malomgépeket

a legmodernebb és legjobb, ugy anyagra, mint munkateltetésre, készítek és raktaron tartok. — Kiváló malomtervező és berendező munkaezők a malomtulajdonos urak rendelkezésére állanak

Oradea-Mare, Str. Moldova 29. (Kálvária)
HODOSSY GÉZA
malomosztálya.

Egy törvényszéki bíró jellemrajza Jónás főhadnagyról

Péntek délután és szombaton a főtárgyalás 12-ik és 13 ik napján még több tanut hallgatott ki a bíróság, majd felolvasták azokat a vallomásokat, amelyeket olyan tanuk és vádlottak tettek, akik ma már nem tartózkodnak az országban vagy meghaltak. Hétfő délelőtre még 3—4 tanu van beidézve és minden valószínűség szerint Soarea vezetőügyész hétfő délután elindítja a vádkezését.

Péntek délután Kupferstein Mór, Kalz vádlott vejét hallgatta ki a bíróság. Elmondja, hogy a forradalom első napjaiban teljesen kifosztották. Mikor a veje Nagyváradról visszatért, vele együtt a La Roche és Darvas-cég munkai telepére mentek. Ott voltak már azok az emberek, akiket Jónás főhadnagy emberei elfogtak. Tanu megmutatta vejét, hogy kik voltak a rablók.

Dr. Costa János bíró Jónás főhadnagy egyéniségét rajzolja a bíróság előtt, aki el egyáltalán szolgált a 4 es honvéd gyalogezredben. Jónás igen bátor katona volt, aki a harcstéren szerette a veszedélyes egyéni vállalkozásokat. A legénységgel nagyon szigoruan bánt és e miatt keletkezett is volt felettesei. Azt mondották róla, hogy román eredetű, de ezt tagadja.

Berkovics Vilmos helyezesi kereskedő egyszer viláposan látta a Magos őrmesteri rangjelzését. Magos Szigetközék lakott és mindig nagyon elegánsan járt.

A tárgyalás este 8 órakor éri véget. Szombat délelőtt Spekla Vince belényesi cipészt hallgatták ki, aki látásból ismeri Magot. Ez egyszer Szigetköz Irénnel jött hozzá egy bakancsot csináltatni. Ott egy szomszédja Magost főhadnagy urnak szólította.

Szigetköz Irénnel szembesítik Speklát. Szigetköz Irén kijelenti, hogy rohasem volt Magossal Speklánál.

Magos kijelenti, hogy ő sohaem vitt cipőt Speklához.

Dr. Gura Sándor törvényszéki orvosezkető dr. Ciordas és dr. Boicas holttestének boncolását ismerteti szakaszerien a bíróság előtt.

Vádló szombaton az utolsó tanu Zimmermann Menyhért Kalz Béla szerepét ismerteti.

Ezután a jegyzőkönyveket és nyomozati iratokat olvassa fel a bíróság.

nickelézést, zománcozást, jutányosan eszközöl

KALEDA
cég

EZÜSTÖZÉST

Gumi áru, valamint varrógép és kerékpárjavító műhely ugyanott

Országos méretekben is figyelmet érdemlő műtárgy aukció lesz f. hó 20 án és 21-én a

Hellikon műkereskedés

helyiségében, Str. Bratian (Szaniszló-utca) 1

Több főuri és magánbirtokból kikerülő nagy értékű műtárgy mellett

eladásra kerül

Balkányi Lajos

magángyűjteménye

mely festményekből régi porcellánokból, üvegekből, egyes bu' ordarabokból stb.

Az árverést országos méretű propaganda előzi meg.

A tárgyak csütörtökötől kezdődőleg ki lesznek állítva

Az aukcióra, melyet a

Dorotheum

rendez, csak katalógus megváltásával lehet belépni

Amikor egy forint tíz krajcár volt Nagyváradon egy évi adó

Várad nyomorúsága a testvér-városok közül egyedül Kolozsvárt mozgatta meg. Polgárságának adakozásából 487 rénes forint 18 és fél pengő krajcár gyűlt össze és indult a sorsátogatott Várad ingyének enyhítésére.¹

Megmozdult azonban Bihar vármegye is. Még pedig örökletes szokása szerint a „vitam et sanguinem, (sed avenam non!)”² elve alapján. Elengedi a kárvalottak adóját; elsősorban persze azt, melylyel azok a kincstárnak tartoznak... Azután sóhajtván lemond saját pénzbeli házi adójáról a szerencsétlen esztendőre. De ugyanakkor a természetbeni szolgáltatmányok kérdéséről mélyen — s bölcsen — halgat.

Az elengedett adók végösszege 1598 frt 36 kr.-t tesz ki.³ Ebből:

Várad kincstári adója 670 frt 4 krajcár, házi adója 387 frt 27 kr.

Váralja kincstári adója 144 frt 50 krajcár, házi adója 82 frt 40 kr.

Velence kincstári adója 96 frt 16 krajcár, házi adója 48 frt 8 kr.

Érdekes, hogy az adókimutatói lajstrom külön tesz említést a „Sídóságról”, melynek hadi adóját 112 frt 30 kr.-ban állapítja meg.

A Várad városában lakó 179 tűzkárosultnak telek szerinti részletes kimutatása érdekes bepillantást enged az akkori váradai polgárság vagyoni és adózási viszonyaihoz. Legtöbb adót fizető károsult Sztanik Jánosné, aki 31 frt 27 kr. kincstári-, és 18 frt 4 kr. házi-, tehát összesen 49 frt 31 kr. évi adót fizet.

A legkisebb adót fizetők több mint harminc névvel szerepelnek az 1836-i adózási listán. A legalacsonyabb adó-kvóta 44 krajcár kincstári és 26 krajcár házi adó, összesen 1 frt 10 kr. évente.⁴ (És még mondja valaki, hogy keveset haladt a világ azóta...!)

Minden bizonnyal nem csekély könnyítés volt a nemes vármegye részéről ez az adóbeli vitam et sanguinem. A tekintetes tanács meg is köszöni a kárvalottak nevében illendően, de ugyanakkor kénytelen savanyú kedélyállapottal konstataálni az „avena”⁵ hiányát.

Az Ur 1836-ik évében a váradiai avena alatt kétféle dolgot értettek. Egyik a telkek után beadandó természetbeni szolgáltatmányok, (tehát valóban a vármegyei zab), másik pedig a város újjáépítését előmozdító munkaerő (más szóval a vármegyei rab.) A zabot rendes körülmények közt a város adta a megyének, a rabot a megye adta a városnak. (Ha adta!)

A nemes tanácsnak azonban a nagy szerencsétlenségből kifolyólag az az élelmes ötlete támad, hogy tekintettel a tekintendőkre, adjon egyszer a megye zabot is, rabot is: Engedje el a város természetbeni szolgáltatmányait, annyival inkább, mert azokat úgy sem fizetnék ki. Sőt, a jövőben sem fogják kilizethetni, ha csak a tek. Vármegye nem gondoskodik arról, hogy előbb a megadóztatásra hivatott hajlékok újból kinövekedjenek a kopár telkekből! Ez okból — saját jólfelgött érdekében — adja kölcsön a megye a lömlőceiben sinlő rabokat „a napszámosok költségének kímélésére, meg a téglalegetőhöz.”⁶ Had szellőzzenek...! Ez igen egészséges lesz úgy a vármegye, mint a városnak, nemkülönben a raboknak is.

A tagadhatatlanul talpraesett indoklás a tek. Karok és Rendeke, példátlanul álló cselekedetre ragadtatja: megszavazák az „avena”-t is...

Utóbb esnek csupán gondolkozóba a

nagy szón. Hogyan...! Rabok nélkül nem élhet a tek. Vármegye! Ez okból egy kis pót-értelmezéssel megtoldatik a végzés, mely szerint „a rabokból egy részlet”⁷ házi használatra visszarad. A vármegyétől igazán nem várható több.

A város se igen számít tovább külső támogatásra, hanem löle telhetőleg segít magán. A polgárság igyekezik megtenni minden lehetőt a nyomor enyhítésére. Ad mindenki. Még az is, akinek csakugyan van miből... De természetesen legfőképp azok, akiknek maguknak sincs. Megható s egyben humorosan érdekes példa erre ifj. Hajdu Ferenc városi fiskális esete.

A derek ember semmiképp se akar hiányozni azok közül, kik szívókat és erszényöket az ingy enyhítésére megnyitják. Azonban a tisztviselő-bugyeláris már azidőben is vajmi lenge fölszerelés volt; a rénes forintok és pengő pénzek bizony nemigen hetvenkedtek benne. A városi fiskális számot vetvén az ő tehetőségével, úgy találja, hogy nélkülözhető földi kincsei 5 pengő forintoknál feljebb nem rugnának. Irgalmas szándéka ellenben részletelni kíván minden szűkölködőt s ezért segítségül hívja az ő csavaros prókátor-esztét: tanulságos példát mutat arról, hogyan lehet öt pengőből 200,000 forintot kiosztani.

Mintán felebarátain segíteni mindenki köteles, a jó szándék pedig ez Ursten előtt kedves, — írja adománylevelében Hajdu — tehát „adományomat a szerencsés esetek fonatát vezető örök végzés titkainak szenteltem, reményelvén, hogy Isten Ő Szent Felsége ily tiszta forrásból eredett indulatot irgalmasságra méltatja, mihez képest” — öt ezüst forintokat küld a Nemes Választott Közönségnek azzal, hogy a „szeptember 3-án kihuzandó nagy lotterának sorsaiból egy sors vevődjön s a sors a Szabad város levéltárában tartandó.

Tekintettel arra, hogy a Mindenható az elmondottak alapján kemény obligóban van, tehát az öt pengő az „örök végzés titkainak és törvényeinek alapján” főnyereményt ütni kénytelen. Ehez mérten az adománylevelét részletesen intézkedik a kétszáz ezer (!) pengő sorsa felől, alábbiakban:

„a 200,000 frt fele legyen a priv. városé, fele pedig az elégettek közt a szenvedett kárhoz képest proporció szerint minden vallásbéli tekintet nélkül befolyásom mellett” osztassék szét.

Hogy milyen biztos Hajdu Ferenc a menyeyi hatalmak kényszerhelyzetére épített teóriájában, bizonyítja a meghagyások mindenre kiterjedő gondja. Csak egy esetet tart fenn a kedvezőtlen eredmény magyarázására. Hogy t. i. a nemes tanács a magas szférákban nelalan népszerűtlen lehet s ennek folytán a főnyereményre igényjogosult polgárság kényszerül valamely alacsonyabb nyerelemény beérni. Ám ez esetre a várost (mint nyilvánvaló bűnöst) a részesedésből a fiskális kerekén kizárja.

Ifj. Hajdu Ferenc sejtelve nem volt alaptalan — már ami a Nemes Tanács hagyományos közkedveltségét illeti, — olyannyira, hogy a kárvalottak vitathatatlan nyerelemény igényei se vétettek figyelembe és a sors nem nyervén, az öt pengő forint a lottó kasszába vándorolt, az adománylevelét pedig örök tanulsággul ad acta tétellett.

P. Gulácsy Irén.

KÁLMÁN

ékszerész

üzletáthelyezés miatt minden elfogadható árban kiárusít

Nem csalom meg az uramat Nincs annak semmi értelme

Mert az uramtól, ha kapok ezer leit, azért a

KOVÁCS TESTVÉREK

NAGYÁRUHÁZÁBAN

Sas-passage Sas-passage

vásárolhatom a következőket:

3 méter delaint egy pongyolára,

3 méter grenadint egy ruhára.

3 méter epongeot egy utazóruhára,

3 méter szövetet egy kosztümre,

1 méter libertyt bélésnek és

egy ruhakefét, ruháim tisztántartására.

Mindezt együtt ezer leiert

Ez a titka aztán annak, hogy hű maradjok az uramhoz, mert elegánsan, izlésesen, finoman és olcsón csak az öltözködhet, aki gondolkodás nélkül követ engem a

KOVÁCS TESTVÉREK

RAGYOGÓAN SZÉP
NAGYÁRUHÁZÁBA

Halászosok a Körös partján

A vízmű zugóitól a harmadik vashidig kora reggeltől késő estig türelmes emberek halásznak a széke Körös partjain. Elnéztem őket, amint a vakmelegben ülnek és mereven bámulnak a kilátástalan, piszkos vízbe. Halásznak. Istene, tűz a nap úgy, hogy lekényszeríti az emberről a ruhát, az uszoda körül még minden csendes, csak a szabad úszók lepik el a Köröst. Férfiak és nők vegyesen, akik már is hódolnak a legveszedelmesebb nyári sportnak: a meztelenségnek.

A vasúti híd mellett enyegleg öt-hat pár a forró kavicsokon. Én elhiszem, hogy csak napifürdőt vesznek. A halászó ember nem. Gyanus hangsúlyozással mondja:

— Lásza kérem, ezek itt hancuroztak már tavaly is, azelőtt is, ugyanebben a ruhában, ugyanilyen meztelenül, csak úgy veszem észre, helyesere történt kifordulással. Változnak a párok. Én meg halászosok nyugodtan és figyelem őket.

Ebben a percben kirántotta a hosszú zsinórt a vízből, amelynek a végén a horoggal kipeckelt száju kishal vickádozott. Nem volt nagyobb, mint egy arasz.

— Egyen meg a fene, de kicsire nőttél meg, — szolt bosszusan a halász és dühösen dobta vissza a vízbe.

Most nézem meg jobban: egy elcsapott városi tisztviselő. Arca szimpatikusan barnára sült, inge foltos, rossz nadragijában ül egy lapos kövön a víz partján.

— A legszebb sport a pecőzés, — szolt csendesen, — gondolkozhat az ember sok mindenen, ami fáj és — mindennél ez a fontosabb — ennivalót is szerzek így. Családom nincs, magam élek szegényesen és bizony minden második nap hal az ebédem. Együttal szórakozom is, mert nekem ez minden örööm. Egy pálcikát szerzek ingyen, horog pár leibe kerül, legyet, gilisztát fogok magam és azt akasztom a horog végére. Más befektetés nincs. Igen, meg az engedély, ami szintén nem sokba kerül.

— Nem unja meg ezt a mozdulatlanságot is órák hosszáig — kérdezzük.

— Nem is lehet megenni. Ez olyan kellemes izgalom, mint amelyet a vadászás ad. Nézzen végig a parton, mennyien halásznak.

Valóban a part két peremén legalább háromszáz ember halász a vasúti hídtól le a harmadik vashidig. Mindegyik fog naponta egy-két nagy halat és tíz-tizenöt apró halat. Érdekes megfigyelni a halászosok típusát. Három nagy csoportra oszthatók. Emberek, akik szórakozásból halásznak, vannak akik filozofálnak, de a halászásból élnek és a gyerekek, akik szüleiknek viszik haza a kifogott halat. A kocahalászosok igazán nem számítanak, akiknek tulajdonképpen a napifürdőzés a fontosabb. Ők még véletlenségből sem fognak halat sohasem.

Vannak azután közvesztélyes munkakerülők, akik beszélnek sokat a víz partján és derűs filozofálással futnak felettük az órák és a napok és természetesen a halak is. Horogra náluk kevés akad. A sok közül csak egy vallotta be, hogy egyetlen életője a Körösből kifogott hal, amelyet ki vár minden nap türelmesen és katonaságtól visszamaradt csajkájában főzi meg saját gusztusa szerint.

Tipikusan mai lelkiiberendezésű emberek ezek a halászosok, akiknek nagyrésze gondtalanul nézi a futó felhőket, a kavargó vizet. Sok ha fog halat, — eszik, ha nem, akkor megfürdik a Körösbe, alszik egyet és a késő délutáni órákban a közeli szállókból oroz cseresznyét és ezzel Bicsérdy mester tanai mellett tesznek hitvallást. Így élnek ők, halásznak, esznek, fürödnek és jó nagyokat alusznak és ami a városban történik, vagy a nagyvilágban, nem érdekli őket.

Nem szólunk azokról az intelligens váradi urakról, akiknek szórakozás a halászat és modern felszereléssel és nagy odaadással ülnek naphosszat a Körösparton. És a jó öreg Körös adja a halat mindenkinek egyformán. Igaz, hogy a hivatásos halászosok nem ezen a véleményen vannak. Ők nem jó szemmel nézik a műkedvelőket és ha csolnakkal végigsiklanak a Körösön, sűrű szitkok repülnek a pecózők felé. Az átkok pedig — amint örömmel hallottam — nem fogtak sem a halakon, sem a horgon, minden jól működik és a jó idegzetű emberek boldogan halásznak...

(—)

Pásztor Árpád: Tolszoy Irigédiája L. 220

Kabalisztikus számsorok Vilmos császár és Károly király bukásáról

Kávéházakban körözik ezt az alábbi számtani műveletet, amely érdekes kabalaként oldja meg a Hohenzollern és Habsburg dinasztia egyidőben való sorstragédiáját. Arra ad feleletet ez a számtani játék, amelyben kiki láthat babonás jeleket, vagy véletlen összeesést is, hogy miért kellett a két királyi családnak egyszerre letűnni a világ főrumairól.

Ime tessék:

II. Vilmos császár született	— — —	1859
Trónra került	— — —	1868
Uralkodásban eltöltött évei száma	—	39
Életéve, amikor elvesztette birodalmát	—	59

Összesen — — — 3836

IV. Károly király született	— — —	1887
Trónra került	— — —	1916
Uralkodásban eltöltött évei száma	—	2
Amikor letűnt	— — —	31

éves volt.

Összeadva 3836 jön ki ismét. A két szövetséges életszámai osztva kettővel, kijön 1918. A közös tragédia, az összeomlás éve.

LINOLEUM Haas Lipót

legnagyobb linoleum és szőnyeg különlegességek áruház

Főlerakat: ORADEA-MARE
Bulevardul Regele Ferdinand No. 5.
Lerakatok: CLUJ, TIMIȘOARA.

Mélyen leszállított árak!

Felöltőszőrű gummikabátok

legnagyobb választékban, elegáns fazonban 900-tól

VIASZOS VÁSZON

prima minőségű gyönyörű mintákban

80 cm. széles mtr.	— — — — —	100.—
100 cm. széles mtr.	— — — — —	125.—
125 cm. széles mtr.	— — — — —	145.—

BŐRVÁSZON

kárposatok, kocsigyártók, könyvkötők részére nagy választékban

115 cm széles 115.— Lei-től feljebb.

LINOLEUM

szébbnél szebb mintákban

70 cm. széles	— — — — —	135.— Lei
90 cm. széles	— — — — —	170.— Lei

padlóbevonásra mintázott vagy parket-linoleum
200 cm. széles négyzetméterenként 237.50 Lei

Kapható 250—300 méter szélességben is.

SZŐNYEGEK

Sírapa futószőnyeg 70 cm. széles	— — —	96.—
" " 80 cm.	— — —	139.—
" " 90 cm.	— — —	169.—
Ágyelő szőnyeg „Boucle“	— — —	125.—
Ottoman takaró „Karamani“	— — —	1600.—
Két oldalt használható ebédőszőnyeg nagyon szép mintákban 200x300	— — —	1730.—

Ezenkívül nagy választék függönyben, fali szőnyegben, láb őrlők, mindenféle gummiárak, tornacipők, sárcipők, játéka-
árak, gumilabda stb. stb.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Értesitem Biharmegye és Nagyvárad város
nagyérdemű közönségét, hogy

férfi szabó üzletemet

Josif Vulcan (Nagy Sándor)-u. 1. sz. alól

Str. Rimanóczy-utca 1. sz. alá

(Royal kávéház mellett) **helyeztettem**

Teljes tisztelettel

WEISZ E. ZSIGMOND.

FEJFAJÁS

migrén és neuralgiás fáj-
dalmak **ellen** szedjen
kizárólag

NEURALGINE „JURIST“-ol

Vigyázzunk
az eredeti csomagolásra!

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában

Mindenkinek érdeke

meggyőződést szerezni arról, hogy fe-
lesleges egyszerre ezeket kiadni ru-
házkodásra, amikor minden texti árut,
női- és férfi szöveteket, vásznakat, ze-
fíreket és mindenféle mosóárut, ke-
lengy dolgokat, selymeket, szőnyege-
ket stb. stb. teljesen

Készpénzárok mellett

20 heti vagy 5 havi részlet-
fizetésre vásárolhat meg a

HELLAS

Aruforgalmi R. T.-nál,

Oradea-Mare

Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 14

Telefon 96

PODOL

egyetlen biztos szer a

lábizzadás ellen!

Ára 30 lei. Kapható gyógyszárakban,
drogériákban. Megyei főlerakat Farkas
István Apolló-drogériája, Oradea-Mare

Háló, ebédő és oriszoba BUTOROK megér- keztek

és legelőnyösebben beszerezhetők

Wallerstein Ferenc utóda,

DANIBERG és WALDNER

butoráruházában

Str. Nicolae Iorga (Zöldfa)-utca 21. szám.

ZSOLDOS tanintézet

Budapest, VII., Dohány-u. 84.

Telefon: József 124—47.

Az ország legrégibb és legismertebb előké-
szítő intézete. A legjobb sikerrel készíti elő
középiskolai magánvizsgákra, érettségire vidékie-
ket is. Részletfizetési kedvezmény Teljes anyagi felelősség.

SZÖVET

különlegességeink
felöltőkre
HAYAS & GRÜNFELD
öltönyökre
posztóáruház,
Str. Avram I. (Kossuth-utca) 8. legolcsóbbak

PACSAY uri-szabó Str. Szilároveszky-u. 11. = Elsőrendű uri ruhákat készít.

Sirkeresés a csöndes temetőben

Ledőlt kereszt, bemohosodott felírás,
korhadt kerítés, buján felburjánzott sir-
alom: ez az igazi sir. Az enyészetnek is
meg van a költészete és a temetőekben men-
nél szomorubb a sírok elhagyatottsága,
még stílusosabb a temető hangulatához.

De mégis megesik, hogy még dobogó
vizek keresgélnek az összeboruló bokrok,
nyészetbe sülyedt hantok között régi el-
porladt zsvikeket. És milyen hangulatos ez
a keresés. Egyedül kutatni kibetűzhetetlen
felírások között valakinek porai után a
temető elhagyott részeiben, ahol már az
gazi elmulás az úr, ahol a fűszál, a nap
szétrepesztette a köveket, szétrombolta a
rég hantot: régi balladák jutnak eszünkbe
az örök kérdés: melyik szebb az élet,
vagy itt.

Nyugat temetőkulturájában hiányzik az ényészet hangulata, hiányzik az a pompa, amit csak a teremtő és temető természet tud kifejezni az emberek örök nyugó helyém. De amikor hiába s folyton foszló után, mégis gondolunk kell nyugatra, ahol skatulyás rendszerben tartják számot a temető halottjait, ahol mérnökök mérték föl a temető négysszögeit s a temetőpásztor pillanat alatt kiböngészi a foliánsokból, akit keresünk.

Nemrégiben Madách Imréné Fráter Erzsébet sírját kerestük. A história kegyetlenül bánt el a sorsüldözött szerencsétlen asszonnyal, aki gyermekeitől távol, úgyszólván az árokból került a nagyvárosi kórházba s onnan a temetőbe. Milyen nagy család a Fráter-család. És senki sem tudta megmondani, hol nyugszik az a szegény asszony, akit annyian megvetettek, de akit az orvostudomány tud menteni s még jobban a magyar irodalomtörténetért rajongó lélek. Néhai Lovassy Andor csak ennyit tudott mondani: Ott voltam a temetésén. Zimankós idő volt, néhányan, csupa férfiak követtük az egyszerű kóporsót. Valahol hátul a kórházi halottak temetőjében eresztették a föld alá. De hogy hol, nem tudnám megmutatni, csak körülbelül a tájat.

A temetőőr, a derék Jankay Mihály sem tudott felvilágosítást nyújtani. Akkoriban még nem vezettek könyvet. Kereste azt a sirt egy pesti újságíró is nemrégiben. Összekutatta a temetőt, de nem találta.

Senki sem tudott a szegény Fráter Erzs sírjáról. Kerestük azért egy egész délután, hátha egy kő, fa jelzi sírját. De hiába.

A napokban ismét sirt keresztünk a temetőben. Bodor Aladárnak, a kiváló magyar költőnek és újságírónak szülei nyugszanak itt. Bodor Aladár akart volna hirt hallani a szeretett porokról, amelyekből az ő élete fakadt.

A temetőpásztor Jankay Mihály leánya felnyit egy nagy könyvet. 1915. augusztus 22-én: megtaláljuk a nevet és egy jel van téve a sor végén; 4. f. Ez a temetőpásztor jele. A leánya nem tudja, mit jelent. Az öreg úr feljegyzése nyomán rátalál éjjel is minden sírra. Minden név mellett valami emlékeztető: „a rác cigány sírja mellett“, „az öreg árusnő sírja mellett“. És ehhez hasonló megjegyzések. Jankay szép felnőtt leánya se érti atyja jeleit, elszalad, megkérdi s néhány perc alatt a sírhoz vezet.

De mi lesz akkor, ha egyszer elhagyja Jankay Mihály a temetőt? Talán nyugodalma megy, vagy hiszen mindnyájunk örök hazáját őrzi ő. Nem fog senki eligázodni könyveiben. Hiába megyünk akkor is keresni, éppen annyit fogunk megtudni, mint Fráter Erzsébetről.

Jankay Mihály másként nem vezetheti könyveit, mert a temető nincsen parcellázva. Kolozsváron minden sír számozva van. Rendezték a nagy, hatszázestendős temetőt. Minden család bemonadása után könyvbe vezették, hogy kik nyugszanak a sírban, vagy pedig a fejta felírását jegyezték be. Betűrendes névmutató igazít útha gyorsan ma és évszázadok múlva is. A temetéseket ott már régóta a parcellák megnevezésével vezetik a halottak névsorába, nálunk egy régimódiassan, a temetőőr legjobb tudása szerint felállított és vonatkozó könyvbe jegyzik csupán.

De, aki a kórházban halt el, már csak így van bevezetve: „négy kórházi halott”, vagy „három kórházi”, „egy lelenç”. Szegény kórházi halottokról a kórház nem ad egy darab cédulára feljegyzett névsort sem. Maradnak a nagy ismeretlenségben, mennek az örök feledésbe, enyészetbe. Ha hozzátartozójuk érkezik: nem tudja meg soha, melyik rőlött hullassa el könnyeit, helvezze el virágait.

Hisszük, hogy a kórház e sorok után minden temetéskor megküldi a halott nevét is, hogy a temetőőr bevezethesse könyvébe s ha valaki keresi a halottat, a sírhoz vezethesse.

Ez a rend s nem is felesleges. Tartozunk a halottaknak vele s az élőknek egyaránt.

A város általában nagy nemtörődomséggel kezeli a temetők ügyét. Ma több a virágtolvaj, mint a virág. A temető alkalmazottaitól nem kívánható, hogy felügyelni tudjanak, amikor nincsen kerítés a temető kétharmadán. Ellopják a virágokat, a padokat, összetörik a fényképeket, szobrokat, márványdiszítéseket. Nem érdemes — mondják a hozzátartozók — a sírokra költeni, tönkreteszti valami temetőjáró vandál-sereg.

A temetőpásztor is panaszkodik, hogy nem tud védekezni a sirrablók ellen.

Akik ott nyugszanak, mindenkinek van valakije: rokona, barátja, ismerőse. Ha rendbehozzák a temetőt, számoznák a sírokat úgy, mint már egyszer tíz év előtt tervbe vették, mikor a mérnöki munkával is készen voltak már és bekerítenék, szép, rendez kultúr városához illő temetője lenne Nagyváradnak is.

Hogyan alszik a világhírű hegedűművész? A művészekről köztudomású, hogy mindegyiknek van valami kabalája, vagy bogara. Ezek rendszert az intenzív szellemi munkával járó idegességből származnak, de sok esetben látószög egészen nyugodt művészekre is a legképtelenebb szokásokat veszik fel olyankor, amikor önmagukra maradnak. Hubermann Broniszláv például, kinek nyugodtsága közismert a pódiumon, odahaza, gyakorlás, vagy éppen alvás közben nem mondható velami angyali idegzetű embernek. Különösen éjjeli nyugalmát rendezi be olyan előrelátó gondossággal, amely a fantasztikum és a humor határain jár. A kiváló hegedűművész Budapestben évek óta egyik ismerősről száll meg, ellentétben más művészekkel, akik éppen zavartalan nyugalmuk miatt nem szállnak meg ismerősről, hanem inkább szállodában. A háború előtt még Hubermann Broniszláv is rendszerint egy dunaparti hotelben pihente ki magát koncertjei után. De egészen fantasztikus módon vette ki a hotelszobákat. A lakóhelyét kivett szobamellét állandóan kibérelte a balra, jobbra valamint a fölötté és alatta lévő szobákat is. Ez a tulzolt óvalossága onnan eredt, mert álmatlanságban szenved és csak az abszolút, szinte temetői csendben tud elaludni. A legkisebb neszre, köhécseésre, széknyikorgásra felriad, ezért a szobába ablakait a redőnyökön kívül még kendőkkel is eltömte. Miután a háború alatt nem volt módjában saját személyére ilyen excentrikus appartmánokat kapni, így került legelőször is a csöndes, városliget menti villa egyik lakosztályába. Itt ugy-

szólván az egész elsőmeleletlakjait tartózkodásakor, de még ilyen biztonsági intézkedések után is olyan ceremóniális körülmények között mer csak lelelküdni, amelyeknek exotikuma még Schiller híres rothadt-alma kabaláját is felülmulja. Az ablakokat a legnagyobb melegben is hermetice elzárja, ezek után a fülét uszósapkaszerű fejtekővel borítja mindezek után pedig még a szemét is leköti egy fekete kendővel. Így alszik a világhírű hegedűművész.

Konty

Egy mozbán fedeztük fel akkor, amikor a villanylángok felgyúltak. Az első pillantás ráesett, a kontyra, amely szokatlannul ott ült egy urinő fején, mint egy korona, mint valami szép fekete selyemszálakból font korona. Nem volt olyan hivalkodó, mint egy korona és nem volt olyan szerény, mint egy konty, egy egyszerű konty, ami hajból *lesz fonva* és hajfonatból felrakva, dróttükkal odatűzdelve, pont. Konty. Az urihölgy nézte a publikumot, szép, komoly fiatal urinő, a publikum nézte a kontyot, mely nem hivalkodott és nem volt szerény. Amely úgy tűnt fel az esti mozbán világos nyári ruhák, kiborotvált női nyakszirtek, bubihajak között és körültekintő várakozásban, mint egy szelíd, ennivalóan bájos fiatal asszony a báli forgatagban. Nem követelte a figyelmet, mint egy dobbantó démon, nem könyvelte el az áradó tekinteteket, mint egy palástos királynő. De minden figyelem feléje fordult. A konty előbb maga is érdeklődött. Bámulta a közönséget, jó estét kívánok, mondogta a konty, én is eljöttem, jó estét, jó estét, régen nem voltam már társaságban. Szép, szűz, pataviztisztaságú beszéde volt a kontyának, határozottan érdemelte a vele való foglalkozást.

Volt, aki így szólt örömesen felkiáltva:

— Jaj csak megint látom Kegyedet!
Volt, aki haragvását nem rejtette véka
alá:

— Hol bujkált olyan sokáig? Meny-
nyire kerestük mindenütt. Hol járt, merre
volt? Ugy-e, most már itt marad?

Egy ifju diákban a nő első illúziója ébredt, egy öreg úr sóhajait küldte köszönésül.

Rém boldog volt a konty. Mosolygott,
bókolt mindenfelé, integetett:

— Igén, én vagyok, mondta. Solvejg vagyok én, nem haltam meg, csak elbujdoltam. Keltam, hamis fényeitek, pamacsaitok, lóknaiatok, frufrujaitek, stiftjeitek, a ruzsok, regenerátorok elől. Magános kunyhóban éltem elvonultan és és vártam, hogy érettem jöttök évek múlva is, és örökre, mint a férfi az első szerelem után...

Hirtelen sötét lett. Elhallgatott a konty és elfoglalta helyét. A sötétben át szikrázva látszott, hogy csókot vált egy férfiszájjal. Nem merészen, hisztériásan, szemtelenül. Csak úgy mint egy szemérmes szerelmes enyhe kézfogás.

Győzött a konty. Minden asszonyt, akinek nincs, — ugye igaz, — meg kellene kontyolni.

(bárdos).

* **Gárdonyi és Bus: Hajnal előtt.** Két ifjú lélek — mondja Fráter Lóránd előszavában, amelyet e verses kötethez írt —, akiknek lelke telve van ragyogással, álmocnak szép tavaszról, virágról meszköri. Csakugyan, Bus József a küzdelmet szereti s hangelatos verseiben új Golgotára szemjáz, Gárdonyi Mór a Tavasz örömeit és bánatait foglalja versebe. Mindkettő a fiatalság nagy erejét hozza verseikben, a lelkeidést, a tisztaság imádatát. A két fiatal költő verseit az érmbálfalevi „Cutura” adta ki s a figyelemreméltó szerzőket Fráter Lóránd előszavával vezeti be a közönség jókaratába.

Poloska írtást, bármily elvetemült legyen, a legfinomabb butorból, faiból, olajfestményből rongálás nélkül 8 óra alatt felelősség mellett kiírtja **Lovas K., Arad** lakástisztító. Sürgőnycim: Lovas, Oltuz 111. Arad. Helyből felvilágosítást díjlanul ad Welsz Gizi közvetítő irodája, Mátai Beszélő (Nyomtat.-i. 1. 1)

Közigazgatási mult és jelen...

Irta: Verner Kálmán, ny. árv. elnök.

Mint a választóvíz az aranyat, úgy váltja ki belőlünk a jelen boldogtalansága a multnak örömeit.

Sőt még a legszerencésebb körülmények között élő ember is gyönyörködve hallgatja a „gyermekkort egy szóra” visszahívogató nótá hangjait, mert a mult úgy áll mindenki előtt, mint egy kedves, derűs régi ösmerős, kinek csak bájaiban gyönyörködünk, sőt ha valaki részéről a multnak tövises, kellemetlen oldalára történik hivatkozás, még a hivatkozás is visszataszítónak tűnik fel!

És nem hiába mondják azt, hogy rövid beszélgetés is elég ahhoz, hogy kinek-kinek hivatalbéli foglalkozását megtudjuk, mert a foglalkozásba (legalább is még nem nagyon régen így volt) úgy beleéli magát az ember, hogy az élethivatássá, — szinte második énjévé válik.

Ezért van az, hogy a foglalkozást üzők mindig foglalkozásuk szemüvegén is megnézik a jelen eseményeit s valósággal boldogtalanság érzés tölti el őket amiatt, ha a foglalkozási águkba tartozó kérdések nem a száju íze szerint, hanem úgy oldatnak meg, hogy a megoldási mód előttük a nagyközönség érdekeivel ellentétlenek tűnik fel.

A közigazgatási ügyszolgálatot élethivatásuk tekintők, az ugynevezett vérbeli közigazgatásiakat valósággal szenvedés fogja el, ha a most tárgyalás alatt álló közigazgatási törvényjavaslat egy-egy szakaszának megszavazása, illetve végleges megszövegezéséről olvasnak. Mert sajnos, már magán azon alapvető kérdésen is, hogy választott, avagy kinevezett tisztviselők által láttassék-e el a közigazgatási szolgálat, még a nagy erővel felkészülő obstrukció sem tud már segíteni.

Bár a kinevezési rendszert az összes municipális jogot védő jogtudósok elítélik, mert „a kormány fegyelmi joga hű aránykka teszi a municipális hatalmat”, — de mivel maga a kormány éppen a municipális jog letiprására törekszik, természetesen a választási rendszer általa egy rövid gesztussal holttá nyilvánított.

Pedig azt, hogy az autonom jogok gyakorlásának megszüntetése mily káros, már most is tapasztaljuk, amióta a csekély számú és majdnem teljesen az előjáróság tagjaiból kikerült, kinevezett tagok váltották fel a törvényben a lélekszámhoz arányítottan előre meghatározott számú és a lakosság minden rétegéből felerészben választás, másik felerészben pedig adócenzus alapján a képviselőtestületekbe bekerültek létszámát. És ez a természetesen is, mert hiszen a jelenlegi, ugynevezett képviselőtestületek nem a község érdekeit boncolgatják, hanem legtöbb esetben a kiadott parancs előtt (a többség padjaiban szokásokon módon) csak felhajtással működő testületek.

A kinevezési rendszer káros hatása, hogy már most is napnál fényesebben be igazolódott, azt azért tapasztalhatjuk, mert az imperium változása (e rövid idő) óta is a legtöbb hirt arról olvassuk, hogy egy-egy járás, vagy községnél a vezetők személyében milyen újabb és újabb változások állottak elő, minek következményeként már ma is alig akad egy-egy olyan járás, vagy község, hol kipróbált régi erő lenne a vezető.

Pedig hogy mily káros a vezetők személyében előálló változás, arra nemcsak a mult, hanem a jelen is kiváló példákat szolgáltat.

A multban azt tapasztaltuk, hogy egy-

egy községnek a helyes irányban való fejlődése, haladása nemcsak szépeszeti, út- és közrendészeti, ügy egészségügyi, de a földmívelés, ipar és kereskedelemügyi szempontból is főként attól függött, hogy a társadalom irányítására hivatott jegyző hogyan oldotta meg nemcsak irodai, hanem társadalmi hivatását is. És mivel a haladás törvénye arra mutatott rá, hogy minél jobban ismeri a vezető a falut, annak szükségleteit, az ottlakók és a községi igényeket is, azokat kielégíteni annál inkább képes, ezen okból nem lehetett azon a régi szokás és törvényen alapuló állapot változtatni, hogy a jegyző életfogytiglan megválasztott tisztviselő legyen.

Ezen alapul a járás jó vezetése is. És boldog volt az a járás, mely a viszonyait jól ismerő, agilis és a községek haladását minden erejével előmozdítani képes kipróbált erőt hosszabb időre nyert vezetőül, mert az ily járásban nemcsak rossz utak nem voltak, hanem a községek mikénti fejlődésére, a közszükségletek megfelelő kielégítésére volt a súlypont fektetve és a községi érdekeltségekkel alaposan megvitatott kérdések megoldatlanul nem maradtak.

És hogy mik legyenek ezek a kérdések, ezen töprengett a falu apraját-nagyját ismerő jegyző és úgy a községet, mint a hosszú ottlét miatt még az éveseket is javarészt jól ismerő járási tisztviselő. Szabadon, teljes bizalommal érintkezett a vezető a vezetésére bizottakkal és hogy hány és mily fontos kérdést oldottak meg így a nép, annak szokásai és gyengeségei alapos ismeretével békésen s a köz érdekében használatlanul és helyesen, arra az esetek tömkelegét lehetne felhozni. Például: csak nem is olyan nagyon régen, a telefonnak a nagyközségek és a körjegyzőségi székhelyekbe való bevezetése nyilatkozott meg kíváncsággal. A községek megterhelésének könnyítése végett a járási tisztviselő által a postautóknak létesítése javasoltatott. A képviselőtestületek a posta-ügynökségek létesítését elhatározták, a telefon bevezetését kellett volna elhatározniok. Egy nagyobb vásárt tartó, vagyis községben a képviselőtestület két ízben is leszavazta a telefon bevezetést s amint kitudódott, ennek oka az volt, hogy a régi jegyző helyét egy, a nép és a községi viszonyokkal még nem ismerős új jegyző foglalta el, kinek érvelését a képviselőtestület orránál fogva vezető, u. n. hangadó komolynak nem vette.

A járási tisztviselő e kérdést úgy oldotta meg, hogy újabb képviselőtestületi gyűlést hivatott össze, hol megmagyarázta személyesen a telefonlétesítés előnyeit. Éppen akkor veszettkutva garázdálkodott a községben és többeket megmart, tehát könnyű volt a lassu hirszolgálat hátrányaira hivatkozni. És mivel megtudta, hogy a legközelebbi hetivásárra hajtott jószágok azért nem keltek el, mert azok árát a jelenlévő alkuszok sokallották, szintén a telefon utján gyors híradást is felhozta a vásár megköthetésére s így a bevezetésre indokul.

A képviselőtestület tagjai helyeslően bólintgatván, a járási tisztviselő községi főbíró a szavazás megejtésére kérte fel. Szerencsére, a szavazás előtt a hangadó képviselőtestületi tag, aki különben önzetesen, derék ember, de szuszka volt, szót kért és kérdést intézett, hogy hát „aki nem tud telefonálni, mit csinál?” Elég volt, hogy a főszolgabíró azt nyilatkoztassa ki, hogy aki szuszka, az ne használja a telefont, mert az orrharcot hallja a hallgató, a telefonbevezetést éppen a

hangadó javaslatára szavazták meg, mert ő mondotta ki azt, hogy aki nem szuszka, az csak a telefonbevezetés mellett szavazhat.

És ami a legszebb, e derékember engedelmet kért a gyűlés után a járási tisztviselőtől az okozott fáradságért, azt mondván, hogyha így megmagyarázták a községre háruló előnyöket, mert az első alkalommal a képviselőtestület megszavazta volna. A telefonbevezetésnek a község felvirágzásában nagyrésze volt és az egészséges elintézéséhez egyből sem kellett mint az összlakosság óhajának és a képviselőtestületet irányító hangadó gyengének ismerése.

Ha a vezetői újból és újból változnak sem idejük, de meg módjuk sincs a nép megismerésére és mivel a kinevezett tisztviselőt a nép nem a saját akaratából állásba jutott, hanem idegennek tartja, vel szemben begombolkózik, az az igazi énjét gondolkodását és szokásait őszintén soha sem mutatja meg.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME

Bouquet d'Origan

FERTIL VA DE IMITATIUNI!

FIGYELEM

Van szerencsénk a nagybecsűt vevő közönség szíves figyelmét felhívni
Vászon damaszt asztainemű
Rumburgi lennbatist és vászon
Fehernemű batist
Férfi ingzefirolak
Fehér és színes grenadinok, opál
Női- és férfiszövetek
Női- és férfi ruhavásznak
Zsebkendők, függöny és ágyszerítők
TUSZOK delain
Valamint marocain, frottier és damaszt
törülközők, frottier kelme és köpeny,
kész paplan és madrac nagyraktárunkra,
melvél rendkívül olcsón bocsátunk eladásra.

Osaklis elsőrangú árú, olcsó, szolid szabott ár, előzékeny és pontos kiszolgálás

Hajnal és Rózsa

Vásznak, ing- és ruha-zefirolak,
asztalneműk, női és férfi divatszövetek, grenadinok, kész női és férfi fehéreneműk és választékban

Rónai & Kohn cégnél
Oradea-Maro. — Sas-passago.

Ehgyomorra fél pohár
SCHMIDTHAUER-féle

Igmándi keserűvíz

Jó élvágyat,
kellemes közérzést
és munkakedvet biztosít

Az IGMÁNDI nem tévesztendő össze másfajta keserűvízzel

Reflexiók a Magyar Párt Intézőbizottságának üléséhez

A Magyar Párt intézőbizottságának közsvári üléséről munkatársunknak az órákban telefonon adott tudósítása rektifikációt kell fűznünk. Ugyanis a bizottság tagjai közül dr. Cziffra Kálmán hetek óta nincs Nagyváradon és úgy mint dr. Thury Kálmán alelnök, valamint Morvay Zsigmond dr. levelben írták ki magukat, amit a gyűlés elején Deák Gyula titkár bejelentett több más távolmaradóval együtt a bizottság ülésén.

Azt írtuk továbbá, hogy a biharmegyei és hunyadmegyei tagozat volt az, amelyik a központ anyagi hozzájárulást nem fizette be. Ellenkezőleg. Öröndetes dolog s ezt ki is emelte a referens titkár választmány előtt, hogy éppen a biharmegyei és hunyadmegyei tagozatok azok, amelyek egy múlt év, mint az ideai anyagi hozzájárulást már beküldötték, ellenben a tagozatok többsége még arról az évről egybe nem fizetett, sőt több tagozat még a múlt évi tartozását sem egyenlítette ki, melott azok forma szerint megalakulva működnek már évek óta. A biharmegyei tagozatnak és a hunyadmegyei tagozatnak a tevékenységét, buzgalmas odaadását, biztatja ez a tény is, valamint azt, hogy az ideai tagozat vezetősége komoly munkássággal dolgozik a szervezet kiépítésén.

Az Országos Magyar Párt vezetősége elvizegizást küldött a június 6-iki számban megjelent s a Rador távirati ügynökségtől leadott „Harcos szövetségeket keres a Magyar Párt” című híradásra, mert nincs ténybeli alapja annak az állításnak, hogy a Párt néhány tagja Bukovinába utaznak, hogy az ottani rutén párttal kereszen kapcsolatot.

Ezzel szemben a valóság az, hogy az Országos Magyar Párt elnöksége értesülve a bukovinai gör. kath. rusinoknak az írt értelemről, lépéseket tett azért, hogy úgy ez, mint más, kisebbégi értelem ügyében egyebek mellett a bukovinai rusinokkal is tárgyalásokat vegyen. E tárgyalások azonban még csak az előkészület stádiumában vannak. S így egyáltalán nem volt, de nem is lehet szó arról, hogy a párt néhány tagja Bukovinába utazzon és a tudomásunk szerint önálló parlamenti szervezettel nem is rendelkező Rutén Párttal közvetlen kapcsolatot állít döntőlépéseket tegyen.

A szociáldemokratákkal folyt tárgyalásokat illető híradás szintén téves. Mert hivatalos érintkezés a Magyar Párt és a szociáldemokraták között nem történt.

*** Ha fáj a feje és szédül, ha mellszorúást és szivdobogást érez, igyék minél előbb valódi „Perenc József” keserűvizet.** Gyomor- és bélszakorvosok bizonyítják, hogy a Perenc József víz remek természetalkotta hashajtó. Kapható gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 11

Selejtes harisnyák

fehérneműk, keztyűk, csipkék és mindenemű rövidárú legolcsóbban beszerezhetők.

ÁBRAHÁM-nál Strada Rimanóczy-utca 4. sz.

Figyelem

Helybeli és vidéki viszonteladók és vásárlók közönség figyelmébe! Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás, ahol egy helyen szeresheti be minden hentes, csemege és összes élelmiszer szükségletét.

TÓTH SÁNDOR

Str. Gen. Holban 46 (Uri- és Szaniszló (volt Széles-utca) utcával szemben. Téli szalámi, száraz kolbász elismert csemege paprikás szalona és mindenféle tartható és szállítható hentes és csemege áruk nagyraktára!!!

Felmentették a selyemcsempészési pörben a nagyváradai kereskedőket

Balla Bélát, Schreyer Jakabot és Torda Dimitrit elítélték és nyomban le is tartóztatták

Megírtuk, hogy a nagyváradai törvényszék csütörtökön egész nap tárgyalta a szalonai selyemcsempészet ügyét, melynek részleteit a tárgyalás során ismertettük. Miután csütörtökön a vád és védbeszédek is elhangzottak, Bogdan Manea elnök tegnap délután fél ötkor hirdette ki az ítéletet.

Bűnösnek mondotta ki a bíróság Balla Béla szálitót, csempész és vesztegetés miatt, mert Révész Ernő, Schreier Jakab és Torda Dumitru segítségével köztengyon át Bécsből több ízben bőröndökben 6—12 ezer lei értékű selymet csempészett az országba. Vesztegetésben bűnösnek mondták ki azért, mert dr. Vass Izsáknak azt mondta, hogy 350 ezer leít vám-bírságot fog kifizetni, a pénzt kivitték Nagyszalontára és ott Balla 300 ezer leít vesztegetésre akart felhasználni.

Bűnösnek mondja ki a bíróság Schreier Jakab tenkei lakost, aki segítséget nyújtott a selymet tartalmazó bőröndök átcsempészésére és segítségével nélkül ezt nem is lehetett volna keresztülvinni. Ugyanezért mondták ki bűnösnek Torda Dumitru nagyszalontai lakost is.

A bíróság Balla Bélát 4 hónapi börtönre ítélte. Ezenkívül Ballát az export-szállítási foglalkozástól 3 évre eltiltotta és

az elítélteket kötelezte a perköltségek megtérítésére.

A Balla Bélától lefoglalt 350 ezer leít a bíróság az államkincstár javára elko-bozta és kötelezte az elítélteket, hogy az ítéletet a teljes egészében a helybeli Sens-tinela című lapban leközöltessek, valamint a nagyváradai és nagyszalontai városházákon, kifüggesztessék.

A többi vádlottakat névszerint: Barna Jenőt, Hollós Jenőt, Spitzer Bélát, Szilágyi Ernőt és dr. Vass Izsót az ellenük emelt vád- és következményei alól felmentették.

A vámtörvény rendelkezése értelmében Ballát, Schreiert és Tordát azonnal letartóztatottak nyilvánította a bíróság és átadta a jelenlevő kir. ügyésznek. Már az ítélet kihirdetése előtt megjelent a terem-ben két fegyőr, akik azonnal odaállottak a letartóztatottak mögé, ezáltal jelezve, hogy azok büntetésük kitöltését abban a pillanathban már meg is kezdték.

Az ítéletben az ügyész megnyugodott. Balla Béla nevében dr. Zige Miklós felebbezést jelentett be az ítélet ellen. Több okból felebbezett a letartóztatás ellen is. Schreier Jakab nevében dr. Roxin Teodor jelentett be felebbezést ugyanilyen indokkal és felebbezett az ítélet ellen Torda Dumitriu is.

A föld őskora és jövője

H. G. Wellsnek, a zseniális gondolkodónak, a káprázatos fantáziájú írónak és ideális szociológusnak Világtörténete két dologban különbözik már külsőre is minden más világtörténettől.

Wells világtörténete az első mű, amely a szó legteljesebb értelmében a világ története. Nemcsak az emberiség története, hanem a világegyetem, a föld, az állat- és növényvilág katalizmáinak és evolúciójának története is benne van ebben a könyvben. Mert Wells az embertől még nem lakott föld őskorával kezd könyvét és miután végigvezet bennünket az évezredek szövevényes labirintusán, nem áll meg a jelen kapujában, hanem bátran belép rajta, alaposan bejárja minden zegér-zugát, sőt még a titkos folyókra is bekandikál. Sőt még ennél is tovább megy. Mikor már egy merész pillantást vet a jövőbe is és meg akarja nekünk mutatni az elképzelhető fejlődés legfontosabb irányvonalait és jog-gal várható lehetőségeit.

Ebben a két részben nemcsak hogy eltér Wells minden más történelmi tárgyalástól, hanem egyenesen azt mernék állítani, hogy világtörténetében ez a két legszebb és legfontosabb rész: a fantasztikus őskor és az álomszerűen utópisztikus jövő.

Ez az őstörténet, amely abban a pillanatban veszi kezdetét, mikor földünk még minden szerves léttől pusztá izzó bolygóként keringett az ifjú naprendszerben, a legszebb és legkáprázatosabb része ennek a minden fejezetében eredeti, új felfogású és

páratlan érdekességű könyvnek. A fantasztikus regényről minden lenyűgöző ereje csillog benne.

Wells világtörténetében elérkezett a ma határ-kövéhez, megállapítja, hogy az emberiség még ifjúkorát éli. S ő, aki az egész világtörténetet egyetlen folyamatnak vette, ez alapon azt a következtetést vonja le és szűri le, mint törvényszerűséget, hogy az élet állhatatosan tör egyre magasabb látókor, egyre biztosabb és tágabb körű uralom felé.

Egy káprázatos lobogású ősrége, — egy boldog utópia rózsafelhős álma, s ami közbe van, a kézzel fogható valóság: a történelem, a véres, izgalmas lelekzetű dráma csak előjátéka annak, aminek teljesítése a jövőre vár. Ez csak nagyjában a lényege és eredetisége Wells világtörténeti felfogásának.

Egy birkozátiéta meggyilkolta sportellenfelét

A Bécs közelében levő Purkersdorf-ban véres eset verte föl a Wienerwald kies helyének csendjét. Éjnek idején meggyilkolták Zwickel pékmesternek József nevű húszesztendő fiát. A tettes éjnek idején lopódzott be a lakásba és a szerencsétlen fiatalembert *vetkőzés közben agyonlőtte*. Miután a meggyilkoltak holmija nem hiányzott, a rendőrség mindjárt tisztában volt vele, hogy nem rablógyilkosságról van

ATLANTIC NYÁRI MOZI

APOLLÓ MOZGÓ

Szombat és vasárnap

Vérnász

Szenzációs dráma a hugenották borzalmas történetéből 10 felvonásban

A vérengző Medicek kegyetlenkedései. Szent Bert len éj véres borzalmai

Főszerepben:

Norma Talmadge

és

Convay Tearle

szó, hanem a gyilkos bosszúból követhette el tettét és ezen az alapon indították meg a nyomozást, amely csakhamar sikerre is vezetett.

A gyilkost el is fogták, egy Aumann Károly nevű bécsi fiatalember személyében és vele együtt elfogták segítőitársát is, egy Reiter Ferenc nevű suhancot. Már azt is kiderítették, hogy a gyilkosság atlétikai versengésre vezethető vissza. Ugyanis úgy a gyilkos, mint áldozata szenvedélyes birkózó volt és Aumann így akart veszedelmes versenytársától megszabadulni.

A nyitott ablak alatt fekete krétával rajzolt kereszt volt a falra rajzolva, amiről azt hiszik, hogy Reiter műve, aki Purkersdorfban otthonos, Zwickekéhez bejáratos volt és ő jelölhette meg kereszttel a fiatal Zwickek szobájának ablakát.

Nagysád, Ön levell a harisnyáját

az nem baj. Az sem baj, hogy Ön most estélyt ad és a meghívott előkelő hölgyek és urak meg fognak botránkozni, az sem akadály, hogy kedves férje jelen van. Ön az ölemben fog ülni, mert így akarom és Ön nem képes akaromnak ellenszegülni.

Az időn a bubifrizura, a Mah-yong és a keresztretjérvény divatja mellett ismét lázba ejtette az embereket a szuggesztió és a hipnózis. Zöld szemű, vörös szemű és szivárvány szemű emberek csodákat művelnek. Távbeszélő anyósokat elnémitanak, megállítják talán még a lei zuhanását is. Szalonokban és hálószobákban egyaránt divatos szórakozás az akaratátvitel. A legcsodálatosabb szuggesztiós mutatványokat Theodor Kosloff, a híres amerikai filmszínész mutatja be az „Anatol” című filmben. Mutatványa valóságos tömegszuggesztió, az egész nézőközönség frapírozva van. Az előadások ma, vasárnap 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek.

Uj üzlet!

Uj üzlet!

VICTORIA KÖNYV ÉS PAPIRKERESKEDÉS

Str. Avram Iancu (Kossuth-utca) 8 a Sas bejáratnál szemben. Mindenféle papír írószerek iskolai cikkek, üzleti könyvek és irodai felszerelések legolcsóbb beszerzési forrása.

UDONSÁGOK

* Nősülnek a váradi fiúk. Az anyakönyvi hivatal május havi statisztikája meglepő szaporulatát adja a családalapításhoz. — Ezen épp oly érdekes, mint örömteli jelenség okát meg tudandó, illetékes fórumhoz fordultunk, de nem kaphattunk kellő felvilágosítást. Végre világosságot derített e dologban a következő szerezny híre: „Már 1000 leiert nászútra mehet! Mert 3 mtr. delain, 3 mtr. grenadin, 3 mtr. eponge, 3 mtr. kosztümelmét, 1 mtr. libertyvel bélesnek és 1 finom ruhakéft, összesen 1000 leiert vásárolhat Kovács Testvérek nagyruházában, Sas-paságé.”

* UJ REGÉNYÜNK közlését lapunk mai, vasárnapi számában kezdjük meg. Bónyi Adorján, a külföldön is elismert kiváló író legkiválóbb munkája, a Jómadár című érdekesítő és minden fejezetében izgalmas társadalmi regény, mely csak ősszel jelenik meg könyv alakban Budapestben, tehát a Nagyvárad hasábjain jelenik meg először. A finom, művészi eszközökkel megkonstruált, cselekményében mindvégig lebilincselő regény olvasóközönségünk legnagyobb tetszésével fog találkozni.

* Pangratti dékán Nagyváradon. Pangratti Ernő, a bukaresti egyetem dékánja és felesége Nagyváradra érkeztek. A dékán Catana Aurél rendőrprefektus vendég s meglátogatta a város kulturális és tudományos intézményeit.

* A Goidu-liceum szülő értekezlete. A Goidu-liceum igazgatósága közli, hogy a szülői értekezlet június 14-én lesz. A mennyiben megfelelő számban nem jelennek meg a szülők, az értekezletet június 21-én okvetlenül megtartják.

* Táblabíró és főorvos halála. Két kiváló alakja a nagyváradai társadalomnak tünt el az élők sorából. Az egyik Buzescu Nicolae táblabíró, aki hirtelen halt meg. Halálát a királyi tábla és a törvényszék épületén gyászlobogó hirdeti. Halálát felesége, aki a leánygimnázium tanárnője, siratja. Ma temetik a Pál-utcai gyászházból.

Dr. Sutzu Alex a másik halott. Ez redorvos, később a kerületi betegsegélyző orvosa volt, a biharmegyei kórházban.

főorvosi állást töltött be. Mindenütt hatékonyan működött fejtett ki. Súlyos vakbélgyulladás miatt került, amelyet szervezete nem bírt ki. Temetése ma lesz.

* Ma van Jean Athanasiu hangversenye a Katholikus Körben. A világhírű operaénekes gazdag műsorának legnagyobb számait adja elő bizonyosan szülőháza közönsége előtt. A kiváló operaénekest a művész folkérésére Guttman Miklós, a kiváló pianista kíséri zongorán.

* Nagy gyűlés a Lakásbérleti Szövetségének átalakítására. Ma, vasárnap, délelőtt 11 órákor a Kerkedelmi és Iparkamara nagytermében tartja a Lakásbérleti Szövetsége tisztújító közgyűlést, amelyen előreláthatóan szövegre menő tömeg fog megjelenni. Kétmulva lejárnak a szerződések, felszabadítja a kormány mai terve szerint a tulajdonosok közbenjárására az összes lakásokat és ha a bérletársadalom idejében nem szervezkedik, minden bérlet ki letéve a kilakoltatásnak. A Szövetség megszervezetét átalakítja ezen az ülésen. Minden bérletnek saját jól felfogott érdekét kívánja meg, hogy ott legyen a mai közgyűlésen és szavazatával tegye lehetővé szervezetének átalakítását.

* Eljegyzés. Braun Etelka és Sonnenfeld Jakab jegyesek. (Minden külföldi értesítés helyett.)

Páris

A francia filmművészet remeke

* Uj doktor. Markovits László folyó hó 10-én avatták a pécsi egyetemen az államtudományok doktorává.

* Dollár — angol font, — sweici frank — román lei készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítékkal évi 32% kamattal. Magyarországi békebeli legtekintélyesebb tőkelegetősebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog Osztálya Budapest VI. Vilmos császár-ut 45 Alapítás éve: 1906.

* Igunk kizárólag békebeli minőségű Dreher-Haggenmacher sört. Minden jó helyen kapható!

Dorian Terrasse és Dorian Filmszínház

Vigyázat!

Ma, vasárnap az előadások 3, 5, 7 és 9 órákor kezdődnek

Schnitzler Arthur regénye

Anatol

Pazar kiállítás film 6 felvonásban

A főszerepben:

Agnes Ayres
Bebe Daniels
Glória Swanson
Wallace Reid
Teodor Kosloff

Ocean film!

Holnap, hétfőn premier

Muló árnyak

Dráma 7 felvonásban

A főszerepben:

Ivan Mosjoukine

Nathalie Lissenko
André Brabant
G. Vaultien

(Kriszmark főszereplője)

Az előadások 6 és 9 órákor kezdődnek

Rendes helyárak!

* Kelmay Ilona és Vajda László, Nagyvárad kedvencei július 1-én tartják énekes műsorú egyetlen hangversenyüket a Kath. Körben.

* A pincérek kollektív szerződése. A nagyvárad pincérek kollektív szerződése éjrt. A munkaügyi inspektorátusnak bejelentették ezt a kévéházi alkalmazottak és ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a megújított kollektív szerződés dolában munkaadóikkal békés uton vegyék föl a tárgyalásokat. Azonban egyetlen egy cívés kivételével a munkaadók nem jelenek meg a tárgyaláson. Mivel a pincérek paráságos uton akarnek megégyezni munkaadóikkal, szerdán délután öt órára új tárgyalás lesz a munkaügyi inspektorátusnál.

Mi lesz június 22-én?

* Dollár. — angol font. — sweici franc és román lei átutalásokat kamatozó folyószámlára elfogad és azt évi 32% és 36% között gyümölcsözötti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja; a Róth Bank Budapest VI. Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

* Negyvenéves találkozó. Felkértem azon volt osztálytársaimat, akikkel a debreceni ref. főgimnáziumban 1885-ben együtt tettük le az érettségit, hogy a f. évi június 28-án délelőtt 10 órakor a debreceni Collégium disztermében 40 éves találkozóra megjelenni sziveskedjenek. Jövetelükről volt tanulótlársunk, dr. Teghze Gyula egyetemi tanár urat Debrecenben előre értesíteni kérem. Kismarja. 1925. június 10. Dobó Imre.

* A Vomácska zeneiskolában Szalárdi utca 13. sz. az évszázó vizsgák folyó hó 16. és 18-án délelőtt 10 órai kezdettel lesznek megtartva. Hozzáértőket és érdeklődőket szívesen lát az igazgató.

* Meghívó. Az oradeamarei gör. kath. román egyház Mária egyesülete június 14-én, vasárnap délután 4 órakor tartja meg közgyűlését az „Oltea Doamna” leánygimnázium tornatermében (Parcel Stefan cel Mare). Az ünnepélyen művészi értékű Mária énekek, szavalatok és egy értekezés lesznek előadva. Ugy az egyesület tagjai, mint az egyház hívei ezúton is felkértem, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg ezen szép Mária-ünnepélyen. Belépődíj nincsen. Maior Gheorghe protopop-presedinte.

Páris

A világ legszebb városáról a legtekintélyesebb felvétel

* Felhívás. Felhívom Oradea-Mare város területén működő összes gyakorló szülészknőket, hogy műszervizsgálat céljából az olaszii kerületben lakók folyó hó 15-én, az újvárosi és katonavárosi kerületben lakók pedig folyó hó 16-án, mindenkor délután 5—6 óráig, a városi tisztifőorvosi hivatalban a törvényes következmények terhe alatt okvetlenül jelentkezzenek és műszertáskáikat hozzák magukkal. Dr. I. Comsia főorvos.

* Kelmay Ilona és Vajda László, Nagyvárad kedvencei július 1-én tartják énekes műsorú egyetlen hangversenyüket a Kath. Körben.

* Ítélet a kommunista-perben. Bukarestből jelentik: Tegnap hirdették ki az ítéletet a kommunista-perben, Christescu, Cuceanu ügyvédet, Fekete M.-t, Sokács Józsefet, Csabay Andrást, Goldberger M.-t, Vihu Andrást, Nemes Lajost, Farkas Jánost, Klein Lajost és Gombay Mihályt felmentették. B. Kahane orvostanhallgatót 5 évi börtönre ítélték. Az elítéltek között vannak Vogel Pál és Szabó Lajos nagyvárad fiatalemberek, akiket 6—6 hó-

napi fogházra ítélték. Az eltűnt vádlottak felett nem ítélezett a bíróság.

* Házasság. Rónai Ferenc, a NAC országos nevű csatárjátékos vasárnap délután 6 órakor esküszik örök hűséget a Szent László-templomban bájos arájának, Ungi Bözsikének, Ungi János érdemes várad polgár és neje leányának.

* A „Láposy Zeneiskola” jun. 21-iki koncertjén közreműködnek: Balázs Margit, Balogh Mihály, Bein Viola, Borsy Ilona és Margit, Bulbuk Ilona és Jolán, Dézsy Gizella, Fodor Sándor, Friedrich Adél, Grünberger Anna, Horváth Ilona, Klein Magda, Koller Gyula, Kovács Gizella, Krausz Izabella, Löwenstein Magda, Löwinger Ida, Mayer Edith és László, Mészay Ilona, Molnár Ilona, Nagy Erzsébet, Pálca Győző, Papp Antal, Petra Laci, Putnik Elemér és Zoli, Reiss Mártha, Sarkady Ica és Zoli, Seprényi Ilona, Sós András, Szabó Anna, Ilona és Lajos, Székely Matyi és Rózi, Szendrey Anna, Szepesi Gizella, Szilas Magda, Szolinger Mátyás, Tamás Erzsébet, Tarossy István, Tokaji András és Sándor, Tóth Ilona, Vasas Béla és Kornélia, Vertán Erzsébet, Vertes Anna, Wajnovszky Gizella, Weber Tibor, Zemplényi Annus és Terézia.

* Dollár. — angol font. — sweici franc, — román lei készpénzt magyar mezőgazdasáknak, a magyar gyáriparban és árukereskedelemben heti 3/4% kamattal gyűmölcsözötti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerősebb és legmegbízhatóbb bankja; a Róth Bank Budapest VI. Vilmos császár-ut 45. Alapítási éve: 1906.

Páris

Főszerepét Franciaország legnagyobb szín-művésze, Henry Krausz játsza

* Halál a fürdőben. Deme Károlyné 72 éves asszony a Vasfürdőben tegnap összeesett és meghalt. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szívzselhűdés ölte meg.

* Morár Teofil dr vallomása a Ciordas-perben. Kaptuk és adjuk az alábbi sorokat; A Nagyvárad 1925 július 13-ik száma mely közli a dr Ciordas-per részleteit és azon kitétele, mely engem mint tanut beállít és hogy én Stamatopol ügyvéd kérdése a közölteket válaszoltam volna, nem felel meg a valóságnak, amit csak annak lehet tulajdonítani, hogy a Nagyvárad tudósítója nem értette meg, vagy rosszul fordította vallomáomat. Tény az, hogy Stamatopol ügyvéd kérdése azt kijelentetem, hogy én ismerhettem korrekt embernek Magost, de jól árt és mit csinál, arról én nem tudok és előttem ma is megmagyarázhatatlan, hogy valaki, akit közről érint és gyanúsítva van egy ilyen gyilkossággal, hogy lehetett olyan bátorsága rendez utlevéllel Romániába jönni, holott tudmi vár reá. Kiváló tisztetlet Dr Morár Teofil, orvos.

Hajtuk és fésűlárunk eddig nem létezett árátban
Engel Lajosnál
Sas-Passage volt enyveshát helyén

* Katholikusok népünnepélye. E hó 28-án nagy népünnepély lesz a Rhédey-kertben, az összes jótékony egyesületek közreműködésével. A cukrászsütemény és virágárusítást az urleányok, a sör kímérést a Bihar megyei Nőegylet, a bort és trafikot a Kath. Nővédő, lacikonyhát az iparosnők vezetik. A legénység színpadon fog szerepelni, lesz diszített bicikliverseny, díjbirkózás, kigyóember, Bicsérdy-vendéglő, fényképezés, diszfelvonulás, szépségverseny, babaszínpad. Este dalárda, tűzijáték. Tombola szenzációs tárgyakkal. Minden közadakozásból jön össze s a rendezőség olcsó, de felejthetetlen emlékü napban akarja részesíteni a közönséget. Eddigi nagyobb adományok: Sörgyár 5 hektó sör, Nagyvárad Takarékpénztár 3000 lei, Prem. rend 1 méter fa.

* Bomba 6 lej az Eldorádóban.

Püspökfürdői vonatok közlekedése

Nagyállomásról indul délelőtt 8.48, 11.50, délután 2.45, 4.46, 7.25, 9.50. Váradvelencéről délelőtt 8.48, 11.59, délután 2.55, 4.55, 7.35 és 10 órakor; az utolsó 2 vonat csak „vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

* Munkakiállítás az Orsolya-zárdában. Az Orsolya-zárda polgári iskolai növendékeinek munkakiállítása f. hó 14-én nyílik meg s mindennap d. e. 9—12-ig délután 3—7 óráig megtekinthető f. hó 21-ig. Mint szorgalmas műcsékek a mézet, úgy gyűjtögettek a sok szebbnél-szebb kézimunkát a kisebb-nagyobb növendékek az év folyamán kitartó szorgalommal, fáradhatatlan türelemmel. Szinte elfárad a szem, míg végig nézi a változatos és izléses munkákat. A különböző himzések mellett a lenge richelieu, point lace, reccegiur, frivolita, villa, tullmunka, vertesipke, a divatos téza szerénykedik. A hálás csomózás, horgolás, mintakötés szép díszmunkák alakjában találhatók fel. Kis gyermekek is örömet találnak a kiállításon, mert szorgos kis kezek a szép babákat pompás ruhákba öltöztették. Nagy kézügyességgel tanuskodnak a nyuszik, elefántok, csirkék stb. állatok utánzatai.

Mi lesz június 22-én?

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányárházának adakoztak: Bognár Sándor fia Bognár Ferenc elhunyt alkalmából 1000, Feldheim Manóné 100, dr Nagy Józsefné 100, Weisz Gézané 50, Schleifer Vilmosné 25, Arató Ferencné 200 leit és 200 leit az „Aggnök-Othona” részére, 200 leit a Nőegylet részére. — A Recht-néni alapra újabban adakoztak: Klein Adolfné 300, dr Popper Akosné 300, dr Rác Odónné 200, bisztrai Farkas Mártonné 200, Incze Lipótné 200, Fodor Mártonné 100, Lóvi Vilmosné 100, Bleyer Ignácné 100, Feldheim Manóné 100 leit. Az összes adományokat halálán köszöni a Nőegylet elnöksége.

Francia gyapju delainak, liberty
charmeusok,
m'in'as merocainek
Leitner Márton R.-T.-nál

* Munkásszínházi előadás 28-án, a városi színházban. Május 1-én lépett fel először a Munkásszínház hon mükedvelőgárdája, tisztára munkásközönség előtt. Sarkalva ezen előadás és az ezt követő színelőadás fényes sikerétől, a kulturbizottság elhatározta, hogy 28-án elsőrangú irodalmi műsor keretében a városi színházban a gárda bemutatkozzék a szélesebb rétegeket felölőli színházi közönségnek. Ezen egyetlen mód állott rendelkezésre még a kulturbizottságnak, hogy a multban a színpadról kifejtett szép irodalmi és szocialista propagandáját folytassa. A jegyeket a szakszervezetek (Str. Cuza Voda 24 és Str. Vilson 1, új munkásotthonban) árulják. A szakmai megbízottak haladéktalanul vegyék át jegyeiket Beck Samunál.

Mi lesz június 22-én?

* Nyilatkozat egy lakásügyben. A „Nagyvárad” 128-ik száma megjelent cikkére „Aki nem juthat be a lakásába” vonatkozólag kérem a tekintetes szerkesztőjeget a következő adatok szíves közlésére. Az említett cikkben felsoroltak nem felelnek meg a tényállásnak. Kész vagyok az ügyet a bíróságnál, vagy bármely hatóságnál érdemlegesen tisztázni, mert nem engedhető, hogy egy család tisztviselőt, aki a tisztviselői pályán 30 éves szüpleltlen és tisztá multtal bir, állandóan üldözzék és becsületében gázoljanak. Fogadja tekintetes Szerkesztő ur nagyra becsülésem kifejezését, kiváló tisztetlettel: Schreier Sándor.

Ideal cipőkrem kapható a Mihai Viteazul (Nagy-piaci) kiárusító helyén és STERN boltjében. Str. Avram I. (Kossuth-u.)9.

* Orvosi hír. Dr Bárony Vilmos szülész, nőorvos specialista hazaérkezett s rendeléseit újra megkezdte. Rendel d. e. 11—12, délután 3—5-ig Rimanóczy-utca 14.

Legújabb formájú gyermekkoskik dus választékban
Engel Lajosnál
Sas-Passage volt Enyvshát helyén

* Goldstein Regina női kalapüzletét Vlahuta (Szt. János-utca) 4. alá helyezte.

* Szép lakása csak akkor tökéletes, ha Orient szőnyeg és gobelin díszíti. Egyedüli készítője Schulhof Emília Orient szövőművészeti iskola Ciorogariu Uri-utca 12. (Gimnázium.)

Jön!

Páris

Az Apolló és Atlantic mozgóba

* Házkutatás Pérohy Ferenc lakásán. Ilyen című legutóbb megjelent hírdőkre vonatkozólag Pérohy Ferencnek annak közlésére kért fel bennünket, hogy a házkutatás alkalmával a rendőrség mindössze Pérohynek unokafivérének lejáró utlevélét találta. Lefoglalt a rendőrség néhány katonai igazolványt is, ezek azonban Pérohy megbízóinak (akiknek az utlevél meghosszabbításra vállalt) az igazolványai. Egyáltalában nem hamisak ezek és teljesen legális ulon velle át azokat az utlevél megszerzéséhez.

Gabonaszák, vízmentes ponyva, kendőtömöl Spitzer zsákereskedőnél, N. Jorga (Zöldfa-u)

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

14-én. Vasárnap délután: Testőrszerzem, operettujdonság, mérsékelt helyárakkal.

14-én. Vasárnap délután fél 6 órakor: Vén gaz ember, Petrőczy Aliz felléptével. Mérsékelt helyárakkal.

14-én. Vasárnap este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü, ujdonság.

15-én. Hétfőn este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü ujdonság, bérleten kívül.

16-án. Kedden este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü ujdonság, bérleten kívül.

17-én. Szerda este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü ujdonság, bérleten kívül.

18-án. Csütörtök este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü ujdonság, A) bérlet.

19-én. Péntek este fél 9 órakor: Halló Amerika, operettrevü ujdonság, B) bérlet.

Halló Amerika...

(A nagy látványos revü bemutatója.)

Nagy és nehéz napja volt a váradi színháznak és tegyük hozzá mindjárt, hogy azt a hatalmas energiát, sok-sok invenciót, heteket emésztő munkát, amit erre a vidéki kereteket messzi felülmúló revüre pazaroltak, — teljes siker koronázza.

— Ha revü kell, — hát legyen revü — így gondolkozhatott Gróf László a színház direktora, amikor budapesti mintára megteremtette itt is a Halló Amerikát. A színházi szezon immár hanyatlóban van és bár az időjárás nem túlságosan mutatja, mégis csak nyár van és ilyenkor a helyzet az, hogy — sajnos — trükkkel, látványossággal lehet a közönséget a színházba vonzani. Bár a revü nem új „műfaj” a színpadon, hiszen a békében is sürűben találkoztunk vele, mégis az utóbbi esztendőben lett otthonos, különösképpen külföldön, berlini, londoni és elsősorban amerikai és párisi nagy varieték deszkáin.

A nagyváradi „Halló Amerika” iránt a hónapokkal ezelőtt megindult reklámozás teljessé fokozta a várakozást. És ezen vajmi kevés a csodálkozni való. Nyílt titok volt az utóbbi hetekben az is, hogy a színház rengeteget költött a revü kiállítására és a magánszereplők ruháitól eltekintve, háromszáz darab új toalettet csináltatott.

A revü három részre tagolva az attrakciókat, oly bőségben zúdította a közönségre, hogy talán előadás végeztével némelyek a teljes meglepődésen felül „sok a jóból” impressziójával is távoztak a színházból. Az élvezeten túl való kifárasztáshoz hozzájárult a közel háromnegyed órát igénylő filmbetét. Igaz, hogy a közönség kedvenc színészeit: Jósika Micit, Betegh Bébit, T. Pogány Jankát, Gróf Lászlót — sőt a direktor bájos kis Miklós fiát —

látta viszont a filmben és nagy derűvel fogadták néhány népszerű váradi embernek a vásznon való megjelenését — mégis az amúgy is bőségesen nyújtó revü keretében ez a film túlfárasztó volt, nem szólva arról, hogy helyi eszközöknél fogva nem is lehetett tökéletes. Ezzel szemben csak annál nagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk a látványosság többi részének szinte emberfölötti megrendezéséről, amiben Hetényi főrendező önmagát múlta felül és amelynek sikerét Gróf László pompás stílusérzéke csak elősegítette. Igaz, hogy a főrendezőnek éppen a revü lehangsúlyozottabb jeleneteiben, a görők szereplésénél olyan anyag állott rendelkezésére a színház növendékeiben, amilyennel semmiféle vidéki színház nem dicsekedhetik. Antalffy Margit és Bihari Nándor keze alatt a növendékek egyenesen frappáns, mutatványokat produkáltak. A tökéletes dresszúrán keresztül is utolérhetetlen kedvesség, üde és fiatalos lendület jellemezte produkcióikat. A görök fehérkepes bemutatkozása, a Havay-tánc, a pipacsok a búzában, elementáris erővel ragadtak magukhoz a közönség forró tetszésnyilvánításait. Szabó Gitta nagyszerű táncain kívül a leány növendékek soraiból is kitűntek rátermettségükkel. Lendvay Böske, Láng Eszti, Schönbrunn Jolán, míg a férfiak közül a kozáktáncban Báthory, Salgó, Ujvári és Spitz remekeltek.

Általában a látványosság annyira dominálta a revüt, hogy a humort is csaknem teljesen kiszorította. Ha a Havay-jelenetben nem jelenik meg a nagyszerű Sós mester, ha Bihari Nándor „Mennek az Amerikába” című kis betéte és Betegh Béby pompás számai nem tartítják a jeleneteket, az egész revü inkább a meglepetések, mint a mosoly jegyében játszódik.

Elsőrangú volt Biczó Margit, aki szépen énekelt és káprázatos toalettet hozott és elegáns játékot nyújtott Rohonczy.

Az énekszámok sorában feltűnést keltettek Békeffi karnagy szerzeményei, míg stílusban, grandiózus kaleidoszkópszerűségben a színház egész személyezete, a művészi személyzet éppen úgy, mint a technikai precizitással helyezkedett el a revü keretei között.

Az estély, mint a revü második részének kétszáz méteres lilaszoknyája a kedves kis görökre, színességben selymesen borult hangulatával a bemutató közönségére.

A „Halló Amerika” páratlan sikere most már kétségkívül elviszi szárnyain a váradi színház művészeit Kolozsvárra és Bukarestbe, ahova a nagy revűvel a színház néhány hét múlva lerándulni készülődik. A közönség pedig — valljuk meg őszintén — szinte nem is várta, sőt el sem képzelte a trükkök, fényes látványosságok, pompásnápompásabb táncoknak ilyen gazdag és pazar felvonulását. Egymást érték a meglepetések és úgy Hetényi főrendezőnek, mint Gróf igazgatónak izgalma, fáradtsága, kemény munkája nem veszett kárba. A „Halló Amerika” nagy sikerrel futott be Váradon és diadallal fogja bejárni az ország nagyobb színpadait is.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

— Halló Amerika óriási sikere. Minden képzelt felülmúl az a hatalmas nagy siker, amelyet a Halló Amerika a pénteki bemutató előadásán aratott. De előre látható volt ez, mert annyi ambíció, olyan nagy felkészültség, tanulás és rengeteg kiadás, amiket ennek a tizenhét képből álló revűnek az előkészületei szükségessé tettek, nem maradhatott eredmény nélkül. A zsufozt nézőteret valóságos frappirozták azok a színpompás ragyogó képek, melyek egymásután vonultak fel a színpadon. Minden tánc valóságos attrakciószámba megy és abszolút, precíz tudással. A hangulatos szerzők számok finomságukkal és szépségükkel ragadják meg a hallgatót. Sehol semmi zökkenő, sehol semmi zavaró momentum. Minden úgy pereg, mint egy világűr-robi nagy színpadon. A nagyszerű előadáshoz hozzájárulnak még a káprázatos toalettek, melyek mind egyike újabb és újabb meglepetéssel szolgál. A kosztümök stíluszerűek, változatosak és elevenek. A technikai felszerelés éppen olyan kifogástalanul működik, mint az élő szereplők. A kiállítás tekintetében

tehát a revü semmi kívánni valót nem hagy maga után. Ezt a pompás és páratlan kiállítást még fokozza a szereplő művész személyzet minden elismerést megérdemlő művészi teljesítménye. Biczó Margit, Betegh Bébi, Gál Piri, Fényes Lili, Wittenberg Erzs, Bihari Nándor, Rohonczy, Sós és Hetényi tehetségük legjavával és minden igyekezetükkel mozdítják elő az operettrevü fulmináns sikerét. Az előadást pompásan egészítik ki a színház növendékei és a kórus tagjai, akik szinte emberfeletti munkával tanulták be az akrobatikus táncok egész sorozatát. Minden tánc óriási tapsvihart aratott és ha ismétlések történtek volna, az előadás éjjel után három órákért volna véget. A Halló Amerika mindent együttvéve annyi látinivaló, annyi újszerű dolgot, annyi szenzációs meglepetést nyújt, amihhez hasonlóan Nagyvárad közönségének még nem volt része. A zenekart, mely szintén dicséretre méltó munkát végez, Békefi Mihály dirigálja, a Halló Amerika iránt állandóan fokozódik az érdeklődés, miért is a következő előadásokra csaknem az összes jegyeket elővételben kapkodta szét a közönség.

MOZI

— Várnász. Vasárnap és hétfőn az Apolló- és Atlantic-mozgóban olyan szenzációs film kerül bemutatásra, amilyent már rég nem volt alkalmunk látni. A XVI. század legvéresebb éjszakáját a „Szent Bertalan éjjele” mutatja be tökéletes mesteri rendezésben. A vérengző Medicek kegyetlenkedései. A hugenották üldözéseinek minden borzalma olyan művészi megjátszásban kerülnek elénk, mellyel felülémelekedik az összes eddig megjelent történelmi filmek. Ezen hatalmas dráma hátterében egy gyönyörű szerelmi történet van megfestve, melyben a két ellentétes párt egy-egy kimagasló egyénisége szerelem kapcsán kerül egymással összeköttetésbe és a legerősebb drámai effektust váltja ki. A mindvégig fenségesen izgalmas dráma főszerepeit Norma Talmadge, a legnagyobb amerikai drámai hősnő és Conway Tearle, a legideálisabb férfi játsszák.

— A Dorrian Terraszeon ma, vasárnap utoljára látható Schnitzler Arthur világi hírére: „Anatol”, melyet Cecil B. de Mille, Amerika leghíresebb rendezője rendezett filmre. A legkiválóbb filmszínészek mint Agnes Ayres, Bebe Daniels, Gloria Swanson, Wallace Reid, Theodor Kosloff, Theodor Roberts és Wanda Hawley játszzák a 6 nagy felvonásból álló film főszerepeit. Az előadások a Dorrian-film-színházban 3, 5 és 7 órakor, a Dorrian Terraszeon 9 órakor kezdődnek. — Holnap, hétfőn lesz a bemutatója az idei francia filmprodukcio legjobb filmjének: „Múlóárnyak”-nak. Olyan ensembel játszik ebben a filmben, melyhez foghatót alig találunk. Ivan Mosjoukine játsza a főszerepet, kiről nem szükséges dicsérő szavakat írunk. Rendes partnere: Nathalie Lissenko játsza a női főszerepet, ezenkívül André Brabant játszik a filmben, aki csodaszámba megy, mert francia nő léte szöke. Játsszik a filmben G. Vautier, aki a „Königsmark” főszerepét játszotta. A 7 felvonásos film 6 órakor a Dorrian-film-színházban, 9 órakor a Dorrian-Terraszeon kerül színre.

NYILTÉR

A Nagyvárad Napló tek. kiadóhivatalának Nagyvárad

Mint hogy nagybecsű lapjuk mai számban minden előzetes megrendelés nélkül újabb reklámikkal foglalkoznak személyemmel, ezúton is közölni óhajtom önökkel, hogy a kiadóhivatal számlázását honordíni nem fogom. A „jóakarát” sugallta cikket így szükségét látom szimpla köszönetemmel viszonzni, s felhívni szíves figyelmüket arra, hogy további szíves támogatásukért annál kevésbé nehezeletem, mert hiszen a többi lapokban soronként vagyok kénytelen minden reklámírást drága pénzben megfizetni.

Nagyvárad, 1925. VI—13.

KÖRÖSLADÁNYI.

A JÓMADÁR

— Regény —

Irta: BÓNYI ADORJÁN

I. Fejezet.

Az ajtó becsukódott és a két nő egyedül maradt.

Elkopogtak a lépések a folyosón, az ajtó zörgött lenn az udvaron a kavicsos és a nagybedlő ablakain keresztül még látták, hogy megy kifele a házból furca, billegő lépteivel Závóczy albiró ur. Rájét lehajította, kalapját a kezében lóalta, az Istennek se nézett volna az ablakra, egyenesen előrenézett, neki a karnak, szilárdan és hősiesen, mintha valami nagyon nagy feladat, valami nem éppen veszélytelen cselekedet volna éppen ebben kijutni most innen ezen a rácsos ajtaján keresztül. A nap rásütött eleme, pompás fényével fedetlen koponyára, vakítóra kintet hajúra és a tavaszuk ebben a csalhatatlanul vidám fényben jól látszott, hogy albiró ur a tarkóján lenálhatatlanul kopaszodik.

— Rettentő! Rettentő! — mondta az öreg asszony, Ádám Károly ügyvéd ur felesége, amint látta kellett, hogy az albiró alakja végérvényesen, visszavonhatatlanul eltűnik a kapun túl. — Hát ennek is vége van.

Sárika nem felelt. Nem is mozdult, nem is mert megmozdulni, csak ült összegubbaszkodva, ijedten és tehetetlenül divány sarkában és az anyját nézte. Ilyen piros anyuska, rettentő milyen piros a képe, szörnyűesen mérges lehet. A pedig anyuska mérges, akkor a mérget egész bizonyosan kitölti valakin. Kétféleképp dolog, hogy őrajta fogja kitölteni. Legjobb lenne elszaladni. De ez még nem tanácsos, mert akkor anyus azzal a égycsapóval a kezében bizonyosan nyomorban agyoncsapná. A foga vacogott Sáríkában és szerette volna hangosan elsielni magát, ha lett volna ehhez is elég bátorsága.

Ádámné apró, gyors lépésekkel fel és le járkált a szobában. A kulcsosomó a nasán minden lépésére fenyegetően csörrent egyet. Sárika egy pillanatra lehunyta a szemét és határozottan az volt az érzése, hogy valami rettentő, középkori katonával van egy szobába zárva, akinek a legyverei ijesztően zörögnek.

A szempillái alól óvatosan felpillantott. Ádámné haragjának körútjában a szoba sötét sarkánál tartott. Széles termetét kicsikét elnyelte a félhomály. Ez a tény némi bátorságot öntött Sáríkába. Szerényen megszólalt:

— Anyus, én igazán nem tehetek róla...

A piros arc és a szigorú szempár most élénken feléje fordult. Sáríkában megfagyott a szó.

— Te nem tehetsz róla — bölintgatót gunyosan az öregasszony, — persze, hogy te nem tehetsz róla. Bizonyosan a főispán az oka, vagy a hadügyminiszter, hogy Ádám Sári kisasszony Kőhegyen huszonnégyesztendőss fejjel képtelen egy férjet fogni magának!

— Kinyitotta az ebédőajtót, hogy a szoba csak úgy rengett bele. Nagyot kiáltott, visszahangzott bele az egész ház:

— Kati!

Egy ijedt cselédarc bukkant fel a folyosó végén.

— Hívd fel azonnal a tekintetes urat! A cseléd repkedő papucsokkal szaladt le az irodába. Ádám tekintetes urnak jókedve volt, hat nap óta ma először zörgött meg az öreg irodaajtó kliens előtt. Vidáman döcögött hát felfelé az alsóház-

ból és bizonyára füttyörészett volna, ha a szájában lógó nagy, fekete pipa meg nem akadályozza ebben. Nem sietett, mert a tekintetes ur sohasem sietett. Siet velünk eléggé maga az élet... még az ember is siessen?

Hanem inkább még meg is állt kicsit azon a keskeny pallón, amely az alsóházat összekötötte a felsőházzal. Hátha valami vendég van odafent — gondolta és erre való tekintettel leverte hasa felett mellényéről a szép, fehér pipahamut, amit a klienssel való diskurálás hevében odaügyetlenkedett. Amíg ezt leporozta, kövér kezére ráhullott fentről néhány piciny, halavány és rózsaszín vadgesztenyevirág.

A tekintetes ur hálásan felnézett a roppant öreg vadgesztenyefára és melléte a még öregebb ecetfára, körbe a kedves orgonabokrokra, a virágos udvar zöld és vörös üvegömbjeire, haragos bukszusaira és hetyke tujáira és az volt az érzése, hogy nem élt hiába.

Jó is volt, hogy ezt így megállapította magában, mert néhány perc múlva a nagybedlőben egészen más véleménnyel kellett találkoznia.

— Na, te híres, gyere már — fogadta pillanatra sem lankadó harciassággal a tekintetes asszony. — Gyere és gyönyörködj a lányodban, gyönyörködj az életben, gyönyörködj ebben az egész huncut, szemétrevaló világban!

— Hát mi baj van, na, öregem? Angyali nyugalma olyan frissen ragyogta be ezeket a szavakat. De most látta a veszedelmes pirosságot az asszony arcán és a megszeppent sáppadságot a lánya arcán, megjegyezte:

— Tán csak nincs valami baj?

— Valami! Nem beszéd, hogy valami! Nagyon nagy valami!

Fuldoklott, majdnem könnyezett:

— Závóczy elment.

A tekintetes ur leült a karosszékre, nagyot fújt a pipájából és várt. De a tekintetes asszony egy szót sem szólt többet, tehát azt mondta csendesén:

— Nem is tudtam, hogy itt volt.

— Jaj, te!

A tekintetes asszony majd hogy meg nem csapta a légyverővel. Ugy hadonászott vele:

— Hát tudod te, hogy mért volt itt ma Závóczy? Azért volt itt ma Závóczy, hogy megkérje a lányod kezét. Legalább is én így terveztem. De Závóczy nem kérte meg a lányod kezét. Esze ágában sem volt. Sőt amikor én a sarokba szorítottam, mert elfogyott már a türelmem és mert végtére is kerek félesztendeje udvarolt Sárínak, hát akkor ez a szemtelen, ez a semmiházi, ez a gyalázatos egyszerűen kijelentette, hogy itt valami védelem van, mert ő soha az életben nem akar megházasodni.

A tekintetes ur kivette a pipát a szájából.

— Ezt mondta neked? Így, egyenesen megmondta?

— Így egyenesen.

Az öreg csavarintott egyet a nyakán elismerőleg:

— Bátor ember ez a Závóczy.

— Na fiam, hát most itt vagyunk. Most itt vagyunk szépen a pad alatt. Most aztán befelelgett mindnyájunknak.

Ádám ügyvéd ur szeretett kényelmesen, megfontoltan gondolkozni. Az asszony eszejárása kicsit gyors volt öhozza.

Hogy megkímélje magát egy felesleges fejtöréstől, azt kérdezte:

— Már ugyan mért fellegzett volna be ezért mindnyájunknak?

— Mert Závóczy volt az utolsó partiképes ember ebben a városban, aki még számbajöhetett, akit még meg lehetett volna csipni... az utolsó partiképes ember, aki még nem udvarolt Sárínak! Most már tudod?

Ez nagyon komolyan hangzott. A tekintetes ur méltányolta is ezt a komolyságot. Letette a pipáját, pedig még csak a közepén tartott, letette az ablakpárkányára, füttyentett egyet, olyat, mint mikor még a régi jó időkben füttyszóval állította meg a lovait, aztán felállt és most ő kezdett sétálni a szobában. A felesége szava pedig megindult és beszélt, beszélt és ez a nagy beszéd úgy hangzott a tekintetes ur fülében, mintha egy malom zakatolna, egy malom, amely csupa-csupa rosszat és kellemetlent vet ki magából.

— Tudod nagyon jól, Károly, hát mért játszod itt a szamarat! Tudod nagyon jól, hogy az egész városban mindössze három legényember volt, aki számbajöhetett. Az egyik a vasuti osztálymenőnk, aki szép ember is, derék ember is, udvarolt is Sárínak egypár hónapig, de aztán megtudta, hogy nincs egyebünk, mint ez a ház és ez is tele van adóssággal. Elmaradt. A másik a tiszteltbeli szolgabíró, ez ugyan egy kicsit részeges, meg egy kicsit kártyás, meg adóssága is van elég, de azért mégis csak párti volt. Ez is udvarolt a lányodnak jó darabig. Aztán ez is abbahagyta, mert megtudta, hogy Sáríka nagyanyja — pardon, nem az én részemről — csak egy bekötött fejű, egyszerű földesasszony volt. Maradt még ez a harmadik. Ez az aljárásbíró. Egy kicsit kopaszodik, egy kicsit ügyetlen és buta ember, de ha nincs miben válogatni! És most már ennek is fuccs!

Minden egyes mondata után nagyot ütött a légycsapóval a diványra vagy a karosszékre. Minden egyes csattanására Sáríka is, meg a tekintetes ur is mélysegesen összerezzenek. Micsoda harag dülhat anyusban! Dült is bizony elég, de azért valahányszor lecsapott az a légycsapó, Ádámnéban elégedetten konstaltatta a jó háziasszony, hogy egyetlen egy szem por sem repült fel sem diványból, sem a karosszékből.

— Ennek is fuccs — dörmögte a tekintetes ur, mint a visszhang és kezdte megérteni a helyzet vigasztalanságát.

(Folyt. köv.)

A 60 év óta fennálló

Glücksman cég

Piața Unirii (Szt. László)-tér **üzletét ismét felszerelte** békeminőségű

vászon és női divat

árukkal, melyeket elismert szolid áron árúsít.

Üzletem megnagyobbítása

folytán raktáron levő **cipőket** hal-

latlan olcsó árban árúsítom ki.

Glück Zoltán Str. Nic. Iorga (Zöldfa utca) 23. (Csillag gyógyszerár mellett)

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb feifájást is elmulasztja

Erdélyi magyar 1925.

Ha szokás volna az ilyen riportot il-
lusztálni, akkor cím helyett egy virá-
gos kertet rajzolnánk, sok drága tarka
virággal. A virágok a földreverte heve-
nének nagy jéggolyók között. A kert fe-
lett fekete felhők. Most vonult el a jégeső.
De az egyik sarokban már kicsillan a
nap és a sugára rávilágít Juráki bácsira.
Ez a Juráki bácsi ott áll a kert sarkában.
Az egyik kezében ásó, a másikban friss
virágpálánta és már ülteti, hogy legyen
virág holnapra is, ahelyett, amit a jég
elvert...

... Mert ilyenek ezek az emberek,
hogy ha elemi csapás, magas rendelés-
ből el is pusztította a kezök munkáját,
hát megújra dolgoznak a holnapért...

Ezt rajzoltattam volna a riport felé,
de mert nem lehet, címnek odairom:

„Erdélyi magyar 1925.”

A nagy pusztító vihar, a háboru Bi-
hardioszeg felett is csakugy elvonult, mint
végig az európai országok felett. Hol több
kárt okozott, hol alig látni, hogy volt egy-
szer háboru is.

A riportot könnyű megcsinálni, mert
csak ki kell nézni egy érdekesebb életű
embert és leírni, mi történt vele 1914. óta.
De akit én kiválasztottam, Juráki Sándor
bihardioszegi vendégloist, annak az élete
nem is érdekes, csak egyszerű szürke,
robotos, olyan mint a hétköznapi embe-
reké. Ő maga így mondja el:

— Olyan jól élttem én a háboru előtt
mint egy úr. A vendégloim is hozott, volt
egy nagy darab szőlőföldem is, házam,
kertem, meg volt egy fiam.

— Legelőbb a fiamat vitték el kato-
nának 1915-ben. Ha látta volna milyen
szép szál legény volt. Kétszer is haza
jött szabadságra. Amikor másodszor
visszament, azóta nem láttuk... Eltűnt!
De ugye csak nem lehet az, hogy egy ak-
kora ember egyszerűen csak eltűnjön.
Sok emberről megírták a jelentésben, hogy
eltűnt, mégis visszajött. Miért éppen az
én egyetlen gyermekem maradna oda?!

— Én haza várom. Borral és kenyér-
rel. Minden szüretkor egy kicsi hordóban
eltesszek neki delavári bort. Nagyon szerette
és minden süteskor készült neki egy kis
cipő. Egyen, ha haza jön...

— Tetszik tudni 1916-ban jött a hadi-
kölcsonjegyzés. Az államban csak meg-
bizik az ember. Kelllett a pénz, hát kel-
lett! Éppen akkor adtam el egy darab
szőlőt, jó pénzt kaptam érte. A vagyo-
nom legnagyobb része pénzben volt és
hadikölcsonnt vettem érte. Az egészért!

— Mondja Szerkesztő úr! magok
mindenről tudnak, — nem halotta, mikor
fizetik már vissza azt a pénzt?

— Azután beteg lett a feleségem.
Valami spanyol betegség volt akkoriban.
Mehalt szegény hamarosan. Olyan egye-
dül maradtam én mint az ujjam...

Azt beszélük, hogy a háboru hozta a
a spanyol betegséget.

— Azután jött 1918, a forradalom, 1919.
Éppen a kertem alatt folyik el a Bereityó.
Ezek miatt az esztendőök miatt elmaradt
a szabályozása és ahogy nagyobb eső
jön, előnti a negyed keret, pedig az ret-
tentő nagy kárt okoz nekem.

De akadt egy derék aszony, aki oda-
állott az árván maradt Juráki bácsi mellé.
Újra rendezték a vendégloist, a kertbe
szőlőt ültettek és ketten elkezdtek dol-
gozni. Elülről kezdték az egészet... Öreg

embernek nehezebb esik már a munka
Dehát ha kellett.

Amikor a mult héten Diószegen ta-
lálkoztam Juráki bácsival, éppen a Község-
házára ment.

— Tetszik tudni, — mondotta, — be
kellene fizetni az iskola-adót, mert újra
építik az iskolát! (Juráki bácsinak egy
szál gyereke sem maradt) Mondtam én a
jegyző urnak, kifizetem én ha kell azt az
adót is, csak az őszig várjon. Akkor ka-
pok egy kis pénzt a szőlőből. Nem aka-
rót én kibujni az adó alól, pedig ekkora
adót az életemben sem fizettem!

Juráki bácsi olyan szerényen él, mint
eddig soha, hogy megfizethesse az adót.
Juráki bácsinak egy gyereke sincs, mégis
fizet iskolaépítési adót!... Nem is pa-
naszkodik, csak az őszig várjon vele a
jegyző úr, mert akkor lesz pénze. Ha
nem vár, elárvereztetni a vagyonát adóba.
akkor jövőre már nem fizet adót Juráki
bácsi, pedig ő meg akarja fizetni, nem
huzza ki magát alóla, ha már így kell
lenni!...

De ha mindent el kellene birni, hát
birná. Megtenné!

A kötelességtudás szobrát róla kel-
lene mintázni, a szobor talpazata alá pe-
dig odairni azt a jelíget, amit én címül ad-
tam ennek a riportnak.

(f. s.)

Ujságíró iskola

Egy különös iskola működik Páris-
ban évtizedek óta, az Ecole de Journal-
isme. Az ujságírási tudományának elmé-
letét tanítják az iskolában nagyképi pro-
feszorok, kik maguk sohasem voltak
ujságírók. A tantervben ilyen tantárgyak
szerepelnek: Az interview technikája.
Bűnügyek lélektana. Szocialis kérdések
elmélete. A riport kellekei stb. Sokat le-
hetne vitatkozni arról, hogy szükség van-e
egyéltalában ilyen tanodára s hogy is-
kolás módon meg lehet-e tanulni azt a
mesterséget, melynél az intuitív tehetség
ezerszer többet ér minden tudománynál.
Tény az, hogy a hívatásos ujságírók ma
sem veszik komolyan ezt az intézményt
s csupán ujságírói diplomája révén még
senki sem kerül be egy redaktióba. A
burzsoa szülők ezt jól tudják és ezért
szívesen járatták gyermekeiket az ujság-
író iskolába, mert ilyen módon tudják
leginkább megnehezíteni azt, hogy cse-
metejük a még ma is csak bizonytalan
egzisztenciát nyújtó ujságírói pályára
léphessen.

Párisi napi hírek, melyek csak azért
érdekesek, mert ma nem minden ország
sajtójában jelennek meg hasonló hírek.

„Az emberi jogok ligája tegnap kül-
döttseleg kereste fel az igazságügy-
minisztert s elégtételt kért tőle Marcel
Faustin polgár meghurcoltatásáért, kit
egy paciista beszéde miatt a rendőrség
3 napra letartóztatott. A miniszter vizsgá-
latot rendelt el.”

„A Marseilleből jövő gyorsvonat ma
ismét 14 percet késett. Felhívjuk a mi-
niszter figyelmét e botrányos állapotra.”
„Emil Bardin rendőrségi tisztviselőt 1
havi elzárásra ítélték, mert 50 francot
kért egy olyan bizonyítvány kiállításáért,
melyet díjtalanul volt köteles kiadni.”

„Ernest Daguch rendőrt elbocsátot-
ták és bűnügyi eljárást indítottak ellene,
mert a rendőrségben egy lopással gya-
nusított négyert tétleg bántalmazott.”

Dr. Turnowszky Sándor.

185 lei egy kitűnő Hevesi áruházaiban
mosó pongyola

* Most van alkalma minden hölgynek
a nyári divat szükségletét olcsón beszerze-
ni, mert mielőtt Kertész Reklám üzletét
Rimanóczy-utcaról áthelyezné, mélyen
szállított árban kiárusít.

* Női kalapok díszítve 300 lei
Moskovits Etelkánál.

* „Enyveshát” fényképészetét a Sz-
akol Reg. Ferd. (Rákóczi-ut) 23. Steine-
péküzlete épületébe helyezte át. Amatőr-
felvételeit jutányosan, tisztviselők, nyug-
jasok, vasutasoknak 20 százalékos enge-
mény. Utlevélek vizumoztatását vállalja.

* Legújabb modellek Moskovits Et-
kánál.

* Biharfüred (Stana din Vale.) Klin-
tikus gyógyfürdő és nyaralótelepen a Sz-
zon július 1-én kezdődik s szeptember
15-éig tart. Vasutállomás Beius (Belény)
Biharfüred 1160 méter magasán ösfeny-
sek közepén fekszik. Interurbán telefe-
fürdő, napfürdő, tennisz, torna, hát-
lovak.

Autogénheggesztési munkáit

ne vigye kontároknak, sem másodkézbé csinál-
tatni, mert sokkal olcsóbban és jobban megkapja

Őrlei és Fiedler

autogénheggesztő és lémpartelegprél, ahol min-
den e fajta munkákat felelőség mellett végeznek
Strada Episcopul Radu (Sztaroveszky-utca) 9.

Portál

tölgyfa, két kirakatos

redőnyökkel, napel-
lenzővel jutányosan eladó.

Kálmán ékszerész

NAP és ESŐERNYŐK

legújabb kivitelben, mélyen le-
szállított árban.

HARISNYA raktáramat teljes egé-
szében kiárusítom.

BLUM VILMOS, Köröspart

Mindannyiunk érdeke jól, olcsón ruházkodni!

1 m. prima cerna zefier	Lei 40
1 m. békebeli lilium vászon	Lei 54
1 m. schweizi himzett batizit	Lei 60
1 m. tehérnemű vászon prima	Lei 40
1 m. valódi francia mosó delain	Lei 46

Állandó nagy raktár cipővásznak és belésárakban

Witrael Vilmosnál

Str. Avram Janou (Kossuth utca) 2. szám
Sas kávéházzal szemben.

Üzletünket Bul. Reg. Ferdinand 10 szám alól,
az Agrárbank palotájába, (Parcul Traian és
Bul. Reg. Ferdinand sarok)

a Széchenyi étteremmel szemben helyeztük át!

Özv. Steinfeld-né és STERN

üveg, porcellán, tükör és mindennemű- kép-
keretek raktára. Keretkészítő, aranyozó és
épületvegező.

Nógrády József

uriszabó üzletét Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi) ut-
10 szám alá, a Stern palotába helyezte át!!!

Minden emberrel szembefut egyszer a szerencse!!

Aki félreáll, soha többé jóvá nem teheti. 1200 dollár boldog tulajdonosa lehet június hó 28-án, ha bemegy és érdeklődik a H. gedüs Hirlapiródaiban
Még ma és ne holnap menjen be! Soha többé nem lesz ilyen alkalma egy vagyonhoz jutni.

"NAGYVÁRAD"
MELLÉKLETE

IPAROSOK LAPJA

1925. JÚNIUS 14
VASÁRNAP

Iparosok temetkezési jöletti intézménye

Írta: Ramminger István

Nem talál az ember szebb és jobb intézményt, mint azokat az intézményeket, melyeket a társadalom önmagától és önmagának saját számára. Most van azonban Nagyvárad város öSSIPAROSSÁGÁNAK egy ilyen jöletti intézménye: a Temetkezési Egyesület. Szerény taggyűjtés alatt sok mosolygó és lenéző, lekiáltó megjegyzéseket kellett hallanom az intézmény létesítéséről és annak létszámáról, valamint feleslegességéről. E kicsinyülő és lemosolygó arcoknál kell állnom egy percre és a multha-tenem. Ha minden iparostársam így gondolkozna és így cselekedne, mint ezek, csak akkor látnánk meg, hogy milyen nagy szükség volna egy ily temetkezési együletre, ami alapja lehet pedig a többi szociális intézményeknek, mint betegsegélyező és nyugdíj intézmények. A múlt tapasztalatai tanítottak arra, hogy magunkon kell segíteni. Nem volna jó hozzám, ha okulásul nevelkel is a gálnék Nagyvárad iparos multjából. Egy jó módú és gazdagnak hitt iparos hainknak kellett a temetési költség behozzásán koldulással fáradozni, kiselni és különböző megjegyzéseket követelni azért a pár fillérért, amivel az iparos temetési költségeihez. Hány eset volt már elő egyes iparosok elhalálá-nál, ahol pártfogók nem akadtak, hogy visszamaradt családoknak mindent, még a koldúzatot is zálogba kellett tenni, hogy eladni, hogy halottját eltemethesse.

Ilyen eseteknél a nagy bánaton kívül nyomorúság és szegénység is beköltö-zött a házba. Kérdem tehát, ha ilyen esetet látunk nem is egyet, hanem többet a mi előttünk, nem szükséges, nem jó és nem parancsoló feltétel az, hogy ezen ál-tatokon maguk az iparosok egymás kö-zét segítsenek? Múltó-e a dolgozó és ér-temes iparosság tekintélyéhez az, hogy a letűnt esetek előforduljanak. Ugye nem, mert az ilyen esetnek Várad iparostársá-ságában előfordulni nem volna szabad. Mégis felütődik bennem a kétkedés, hogy vajon e nemes intézmény létesíté-sénél nem fog-e újra felülkerekedni az anyiszor tapasztalt iparos nemtörő-menség.

Az iparosság támasz és támogatás nélkül áll úgy az állammal, mint a város-ságban szemben a mégis igyekszik tőle tel-letlenül a rá rótt kötelezettségeknek megie-gelni. Nem-e köteleességünkkel válik tehát a város is, hogy egyszer már önmagunkról is gondoskodjunk, önmagunkat is kormá-rozzuk. Ebből az intézményből nem szabad hiányozni sem a gazdag, sem a szegény iparosnak. A gazdagabb iparos-uk erkölcsi kötelessége a szegényebb iparostársait ily irányú törekvésében tá-mogatni anyagilag úgy, mint erkölcsileg, a szegényebb iparosnak maga iránti kö-telessége minden áldozatot meghozni és belépni ily egyesületbe.

Az alakítandó egyesület alapszabá-lai módot nyújtanak arra, hogy minden iparos beléphessen kisküldömség nélkül családijával együtt. Így belépni azonban csak augusztus 1-ig lehet. A megalakulás után azonban már csak 21 és 40 életév között vehetők fel a tagok orvosi vizsgá-lat alapján. Azok az iparosok, akik a be-épést most elmulasztják, önmaguk és csá-djaik ellen vétkeznek.

Szünnjön meg végre valahára a gyűjtő-ekkel való könyörgés és koldulás az egyes iparostársunk elhalálzásánál. Lé-tesítsünk önmagunkkal szemben is némi kötelességet, ne függjön fejünk felett a bánaton kívül a nyomorúság, szegénység

és nélkülözés rémképe, hanem tömörül-jünk kivétel nélkül ezen jöletti intéz-ménybe, mely megvéd bennünket mind-ezekről.

Célpésziparosok továbbképző tanfolyama.

A korral és fejlődéssel haladni vágyó iparosok érdekében továbbképző szabá-lyozati szakrajz tanfolyamot létesít a Bőr-ipari Szindikátus választmánya. Örven-detes, hogy nem csak a szakma művelői érdeklődnek és működnek közre a tan-folyam sikeres megtartása érdekében, ha-nem a tanfelügyelőség is, így Szilágyi Corbu János tanfelügyelő és az iparos tanonc-iskola igazgatója Muhl Gyula is, kik a tanterem engedélyezése és átadása, tan-szerek rendelkezésre bocsátása mellett sietnek támogatni az ipari haladást. A tanfolyamot Kiss Mihály már eddig or-szágos hírnévre szertelő tanár fogja vezetni, a szindikátusi vezetőség ellen-őrzése mellett. Remélhető, hogy az ered-mény az eddigieket felül is fogja mulni.

Az Ipartestületi Székház Átalakítása.

Valóban méltó a nagyváradai iparos társadalomhoz, hogy testületi székházát a régi elavult állapotából felújítja és mo-dern középületi jellegű és célszerű be-osztású hivatalt létesít. Az átalakítás nagy körvonalai már látszanak és megállapí-tható belőle, hogy maga a ház belső ér-téke is emelkedik az átalakítással s a ház jelentősége is tekintélyre tesz szert.

Az élelmiszerpiac új beosztása.

A közeli napokban új beosztást fog nyerni az élelmiszer napi piac. Különösen azon része, hol a mészárosok, pékek, fűszeresek stb., vannak. A mészáros ipa-rosok ugyanis a rossz viszonyok folytán az üzletekből kiszorultak s nem képesek a megnövekedett órási lakbért fizetni s mind többen és többen piacon áruló sá-trakban fogják iparukat gyakorolni. Múltán azonban az árusító hely ez időszert kicsi, új helyiségről kell gondoskodni s ennek kapcsán a városi előjáróság figye-lemmel ezek érdekeire, valamint a közre, közegészség és tisztviselési szempon-tokra, a következő árusítási sorrendet ál-lapította meg. — A betonozott koc-kán a keresztt uttal párhuzamosan elől 3-4 utcát kapnak a mészárosok, utánok jönnek a helybeli és vidéki tej és tejter-méket árusítók, utánok a pékek és sütők, végül a tojásos sor. Mint újítás el lesz tiltva, hogy a napi piac területén keres-mák, hideg és meleg éltelt árusító keres-kedők, hűsítő italt árusító sátrak és gyer-matáru kereskedők helyet foglalhassanak. Ez természetellenes is, hogy akkor, mi-dőn a környékbeli házak ilyenekkel telve vannak, ugyanezek az anélkül is nem nagy piachelyiséget elfoglalják. Ezen ren-delkezés végrehajtásával az államrendőr-ség Antal Sándor vizsárbiztos és a városi tanács lett megbízva.

Ipáros gyűlések

Az órák, aranyműves és ékszerész iparosok e hó 14-én, azaz vasárnap délelőtt 10 órakor fogják rendkívül fontos tárgysorozattal taggyűléstük a Kereskedelmi és Iparka-mara termében megtartani. — A csizmadia ipa-rosok ugyancsak 14-én, azaz vasárnap dél-

után 4 órakor tartják a szövetségzet léte-sítése ügyében rendkívül taggyűléstük az Ipartestület házában levő földszinti, udvari termében. — A festő iparosok a kollektív szerződés pontjainak elfogadása tárgyában június 14-én azaz ma vasárnap délelőtt 9 órakor tartják a testületi ház földszinti, udvari termében közgyűléstük.

Mindezekre az Ipartestület vezető-sege azzal hívja meg az érdekelte iparo-sokat, hogy tekintettel a gyűlések tárgy-sorozatának rendkívül fontos voltára, azon teljes számban és okvetlenül meg-jelenni sziveskedjenek. Tisztelettel az Ipartestület elnöksége.

* POMPÁS ünnepélynek ígérkezik a grafikai munkások 21-iki János-ünnepé-lye. Dícséretreméltó az az ambíció, lelke-sedés, amellyel e szép ünnepélyt előkészítik a nyomdászok. Ezzel szemben termé-szetesen találjuk, ha a közönség fokozott érdeklődése kíséri e hangulatos, különféle szórakozásokkal egybekötött táncmulatsá-got, amely már délután kezdetét veszi a Kath. Kör nvári kerthelyiségében. A ver-senyek és játékok körül ismeretlen, de an-nál érdekesebb kvirtliversenyt, a szépség-versenyre külön felhívjuk a hölgyek fi-gyelmét, a tombola, melyben ezernél több értékes tárgy kerül nyereség alá, confetti-és szerpentin-csata is lesz, majd a Gutten-berg Dalkör kintűnő énekesei szón dalai-ka-ly teszik impozánsá a délutánt. Este 9 órakor a díszteremben táncmulatság lesz, amikor is a 15 díj közül hármát a legszebb pettyeskarton ruhában megírt hölgy-nek ítélnék meg. A tánc reggelig tart ki-tűnő cigánymuzsika mellett.

Bécsi ruhák, b'ousok, aljak legelősebban
HEVESTI ÁRUHÁZBAN.

Tussorkelme sima és mintás, stórok,
kész függönyök
nagy választékban, **Leitner Márton R.T.-nál**

NÉZZE MEG!
BLEIER kirakat áralt, Sas-passagó.
Női fehérneműkben, csipké-
ben a legelősebb bevásárlási forrás. 1006

**Megkezdődött
a nagy kalapvásár!**

**Divat és kalapok
szalma-**
már 150 leitől kezdve

Csak 20 napig!

**Bul. Regele Ferd. (Rákóci-ut) 3.
az új gyógyszerházzal szemben**

Ne törje a fe-jét se keresztrej-tvény megjelítésén, sem pedig azon, hogy kölni vizet, szappant, poudert, parfümöt és min-den más drogé-riai cikket hol szerezzen be. Ha jó dolgot akar vásárolni méltá-nyos áron, csak az

ANGYAL
DROGÉRIÁBAN
vásároljon.

Modern chamotte
kályhák
különböztetett színekben rakta-ron, 2500 Leitől kaphatók
valamint átrakásokat és javításokat vállal

Varga György
kályha mester
Str. I. Ciorada (Berkovici) 33

Női és férfi fehérenemű
varrodánkat megnyitottuk
Horvátné és Fenyvené
kézmunkaüzlet. Str. Teatrului (Színház-u.) 4.

Junius hó 1-én nyit meg a Govora-fürdő

Kén és jód tartalmú víz, külön ivásra alkalmas ásványvíz, gyógyforrás reumatizmus, szélhűtés, szédülés, sifilis, bőrbetegségek, visszértágulás, belső betegségek, vesebaj stb. ellen. Modern tüdőberendezés. Fizioterapiai és elektromos intézet, inhaláció süritett levegő, szénsavas fürdő, hidroelektrikai berendezés, Röntgen stb.

Calimanesli Caciulata

Klimatikus gyógyhely kén-savas ásványvíz, hűsítő ivóvíz. A hírneves Caciulata víz. Gyógyítás: vesebetegség, limfotikus betegség, skrofula, vesébántalmak (kő, vagy homok) hólyagbántalmak, itízia, bitliam, aritria, reuma, migrén, ellen. Fürdő-berendezés fizioterapiai és hidroterapiai intézet, inhaláció, szénsavas és iszapfürdő elektromos fürdők, villamos lény stb. Az Ott főyóban nagyszerű fürdő. Pihenésre és üdülésre alkalmas csodálatos klíma. Mindkét fürdőhelyen van gyógyszerár, ovisi laboratórium, mozi, tennisz, katonazene és különféle szórakoztató. Dietikus étterem orvosi felügyelet alatt. Juniusban kb. 40 százalékkal, szeptemberben 50 százalékkal csökkent az árak.

Prospektust, árjegyzéket, vagy bárminő felvilágosítást ad.

Soc. Govora Calimanesli

Bucuresti Str. Brezoianu 44., vagy Administratia Bailor Govora sau Calimanesli. (Fürdőigazgatóság)

Saját kemencében **Kerékpár és varrógép gyári égetett zománcozását** nikkelezését és javítását legolcsóbban vállalom. Használt kerékpárt, varrógépet veszek és eladok részletezésre is. Kerékpár gumik és alkatrészek legolcsóbban nálam kaphatók. „Eléna” varrógép, kerékpár raktár és javító műhely, Mihai Viteazul (Nagyplac)-tér 5. sz. alatt

Üzilelem ideiglenes áthelyezése miatt

raktáramon levő órákat, dísz tárgyakat stb. 30, sőt 50 százalékkal olcsóbban kiárulom. Aranyat, ezüstöt, briliántokat továbbra is magas áron veszek, javításokat elvállalok.

Freund Benjámín
Strada Saguna (volt Kapucinus-utca) 16. sz.

Szőke Miklós

gyermekkosci üzeme
Piata Unirii 16
Szt. László-tér 16

Holdas templommal szemben

Gyermekkosci a legzebb és legolcsóbb kivitelben
Nickelzés, vörös és sárga rezezés, oxidálás.
Uyanott 1 darab 1 HP elektromotor, transmissió-
állványok, szíjtarcsák olcsón eladók

BUTOROK legolcsóbban
STEINER
butorgyárosná
Strada Avram Iancu (Kossuth-u.) 1. Sz. 10

Hirdetmény

A Nagyrádi Városi Vasút igazgatósága
exennel közhírré teszi, hogy az állami, városi-
és megyei tisztviselők f. é. július hó 1-én
csak akkor hosszabbíthatják meg eddig kiadott
kedvezményes áru bérletjegyeiket, ha az illető
állami, városi- és megyei hivatalból erre a
cérra kiállított külön okirattal igazolják, hogy
jelenleg is állami szolgálatban állnak.

Mindazoknak, akik ezen okiratot felmutatni
nem tudják, kedvezményes bérletjegyük f. é.
július hó folyamára többé meghosszabbíthatni
nem fog.

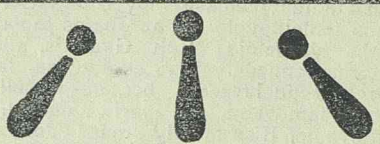
Az igazgatóság.

A jól vizsgázott gyerme-
keket beiratják a szülők

a

Hegedüs Hirlapiroda
kölsönkönyvtárába.

Ha fürdőre vagy külföldre utazik

Aszódinál vásároljon

Aszódinál vásároljon

MÉRŐKI RASZ-PAUS-MILLI-
METER ÉS VÁZLATPÍR TEKERCSBEN
ÉS IVBEN **SONNENFELD-NÉL**
ORADEA-MARE PIATA REGINA MARIA
(BEMER-) TÉR 3. TELEFON-62.

Börgarniturák, hencs-
racok, rendelésre és készen is kapható
GIDÁLI MANÓ
kártyos, Str. Clorogariu (volt Uri-utoa) 2. sz.

Ablak- és tükrövegel
FRENCZEI

készít és elad, Vlahuța (Szt. János-u.)

RIMANOCZ
műbutor és Parketgyár R-T.
Clujului 117. — Telefon 2-79.
Irodabutorok, műbutorok, l. és
oszt. parketák. Fenyő és tölgy
részárak. — **Bérvágás gátló**
Mindenemű ládaí, összeszege-
és szétszedett részekben megrendelésre azonnal szállít

Női pongyolák már 175 Lejt
Női kabátok 1000 Lejt
Női szövet ruhák 450 Lejt

legszebb Model áruház Vlahuța (Szt. János-u.) 6.

KEPES ELEK
orvosi kötszerész, Sas-passago 20 sz.
Saját ké-sztiményű **sörvölők, hasköl**
speciális kötszerek, női és férfi övsze

KARINTHY FRIGYES

sziporkázó, szellemes, szatirikus
gyönyörű műveiből minden, ami
könyvalakban megjelent, olvas-
hatja a Hegedüs Hirlapiroda kö-
lsönkönyvtárában.

Capillária	1210
Együgyü Lexicon	1888
Görbe tükrö	1884
Holnap reggel	1445
Igyi rtok ti	855
Írások írókról	1147
Kacsalábon forgó kastély	1265
Kolumbus tojása és Vitéz	
László	1127
Kötéltánc	1655
Nevető Dekameron	2828
Ó nyájas olvasó	1452
Utazás Faremidóba	847
Visszakérem az iskola- pénzt	1252
Beszéljünk másról	2410
Hogy kell bánni a férfiak- kal	2250
Irtó	2448
Harun Al Rasid	2466
Tanár úr kérem	2249
Két Hajó	2767

Akolozsvári Czell sörfőzde világos »URSUS« söre a
közönség legkedveltebb itala. Össze nem tévesztendő más
gyártmányu »CZELL« elnevezésű sörökkel, mert csak az

»URSUS«

elnevezésű sör az eredeti és közkedvelt,
KOLOZSVÁRI-MONOSTORI SÖR

Jón!

Páris

A legszebb, legtokéletesebb film

TÓZSDE

Zürich, június 13. Nyitás: Berlin 1260, Newyork 515'12, London 2502, Páris 2502 fél, Prága 1527 egy., Budapest 172'55, Bukarest 240, Bécs 0.0072'60.

Bukarest, június 13. A vonal nem működik.

Zürich, június 13. Zárlat: Berlin 1220, Amsterdam 207'05, Newyork 515 egy., London 2502 fél, Páris 25, Milanó 202 fél, Prága 1527 fél, Budapest 0.0072, Belgrád 910, Bukarest 240, Varsó 99, Bécs 0.0072 ötny.

2694—1925.

Publicațiune

Orașul cu municipiu Satu-Mare interzice să se construiască un pasaj cu 24 pârâvii pe imobilul situat în Strada Mihai Viteazul No. 11, și construirea o căsărma pentru sergenți de Strada, în acest scop se publică licitație pentru următoarele lucrări.

1. Derimarea căsărmi, sergenților de Strada, transportarea materialului în Strada Prietelilor No. 5

2. Derimarea remisei din curtea hotelului și reconstruirea aceleia tot în curtea hotelului în locul desenat de către inginerul orașului.

3. Construirea a 24 pârâvii pe imobilul situat în strada Mihai Viteazul No. 11, conform planului făcut de inginerul orașului și asfaltarea sa.

4. Construirea căsărmi de sergenți de Strada conform planurilor înlocuite de inginerul orașului folosinduse materialul vechii dela punct. 1.

Costul lucrărilor are să fie acoperit din chiria pârâvilor, ce se va ceda de către comună pe termen timp întru-prinzătorului.

Lucrările sunt de a se termina până la 1. Iulie 1925.

Amatorii au să depună o garanție de 50.000 Lei. Oferte se vor înainta la adresă primăriei orașului Satu Mare în plic în ziua de 1. Iulie 1925 a. m.

Satu-Mare la 9. Iunie 1925.

Ferențiu primar.

Resitem Biharmegye és Nagyvárad város ügyrendjü közönségét, hogy Str. Iosif Vulcan (Nagy Sándor utca) 1. szám alatt 17 év óta fennálló

fűzőszalonomat

hó. 20-tól kezdve Reg. Ferdinand (Rákóczi) 20 szám alá (az udvarba) Helyeztem át. n. é. közönség szíves pártfogását kérve, feljes tisztelettel: **Izsák Lilla**

Primăria Orașului Beiuș N. 1067.

Árverési hirdetmény.

Beiuș rendezett tanácsu városának 25 évi június hó 11-én hozott 68. számú határozatát folytán ezennel közhírré tesszük, hogy a város tulajdonát képező a Malom-utcában fennálló városi vízi malom 1925 évi augusztus hó 13-ik napján előtt 10 órákor nyilvános árverésen el fog adni.

Kiküldési ár 200.000 (kettőszázezer) leu. Az árverés az Államszámviteli törvény 70—84 §-ában előírt feltételek mellett fog megtartatni. Ezen törvényszakaszok szövege a Városháza 1. sz. irodájában ki vannak függesztve s azok ott a határozatos órák alatt bárki által bármikor megtekinthetők.

Az árverési feltételek a pénzügyi és gazdasági tanácsos hivatalában közlismére vannak téve.

Polgármester: Tanácsnok: Cosma T. Nerva (ss) Janosi Cornel

Eladó ház

Fűszer üzle tel, trafikkal, vendéglő-rel 250 ezer. Str. Băilor (Füredő-utca) Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) végénél, kétszer egy szobás lakással jó kis ház 120 ezer, több magánház 75 ezertől 2-300 ezer, 2 szer 4 szobás lakásos ház 6-700 ezer, több magán- és bérház a város minden részében 2 millióig,

eladó szőlők

12 holdas prima szőlők szép gyümölcsösökkel 900 ezer leirt és több 1 2 3 4 6-8 12-15-24 35 holdas 50 ezertől teljebb

átadó lakások

Piața Unirii (Szent László-térnél) 3 szép szobás, Olaszban 2 szobás, több átadó üzlet lakas butorozott szoba.

Ardeal

ingatlanforgalmi iroda. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-u.) Főposta mellett. Telefon: 203.

Nagyvárad Izr. Szentegylet Chewra Kadischa Alakult: 1730-ban.

Meghívó

Az 1925. évi június hó 21-én vasárnap d. e. 10 órákor az orth. izr. Hitközség tanácstermében tartandó

194-ik zárkőgyűlésre

a t. képviselőtestületi tag urakat tisztelettel meghívom.

Oradea-Mare, 1925. évi június 12-én

Leitner Lázár elnök

Tárgysorozat:

1. Az 1924. évi zárszámadás és az 1925. évre előirányzott költségvetés bemutatása.
2. Számvizsgáló bizottság jelentése és felmentvény iránti javaslat.
3. Jelentés a kórház 1924. évi betegforgalmáról.
4. Jelentés a tagok szaporodásáról és elhalálozásáról.
5. Alapítványok és adományok bejelentése.
6. Előterjesztés n. Kaufman Márton emlékére létesítendő alapítványra vonatkozólag.
7. Jelentés az új temetőben folyó munkálatokról és a szükséges építkezésekre vonatkozó előterjesztés.
8. Javaslat a Kolozsvári-utcai és Zárda-utcai templomban levő ülések eladására nézve.
10. egyéb jelentések, kérvények és indítványok.

ESŐERNYŐ

legelőcsőbb a készítőnél

ROSENBERG**TESTVÉREK**

Iorga (Zöldfa-u.) 8. - Behúzás javítás gyorsan készül.

Izzólámpa-gépek eladása

Egy legmodernebb felszerelésű izzólámpagyár áruba bocsájtja teljesen új, még üzembe nem helyezett gép felszerelését. Tudakozódók forduljanak „W. P. 346” jelűre hivatkozással **RUDOLF MOSSEHOZ, WIEN,** I. Seilerstätte 2. 1281

Amzel ulóda, Stern Sámuel

שמרענון ארמזה. כשר

étterem, Piața Mihai Viteazul (Nagypiac tér) 7. ujonnan átalakítva és megnagyobbítva megnyit. Abonenseket, társas estélyek és lakadalmak rendezését, olcsón vállalom.

Moulin Rouge

Bukarest Boulevard Elisabeta 25. Megnyitotta a legszebb amerika terassát, az ötödik emeleten. Szép kilátás, variété-színház, elsőrendű étterem, 2 zenekar. Mérsékelt árak. A legkellemesebb szórakozóhely. Reggelig nyitva.

Külföldi lackok, zománcook, anilin ruhafestékek, ecsetárak legelőcsőbbak a

Központi Festéktüzletben

Str. Avram Iancu Kossuth-utca 16 szám

Hirdetmény

A nagyvárad Izr. Szentegylet vezetősége ezennel közhírré teszi, hogy a városi tanács által a Rulikovszky-uti köztemetőben az Izr. Szentegylet számára kijelölt temetőt, ahol az előkészítő munkálatok és építkezések már serényen folynak. Folyó év augusztus havában tradicionális rítus szerint rendeltetésének átadni óhajtja és ezen időponttól kezdve ez lesz az Izr. Szentegylet új temetkezési helye.

Mint hogy a régi velencei temetőben már csak nagyon gyér számban vannak szabad sírhelyek, felhívjuk összes híveinket, hogy amennyiben még a velencei temetőben óhajtának maguknak vagy családtagjaik számára sírhelyet fenntartani, ebbeli igényüket a Szentegylet titkári hivatalában legelőcsőbb f. év augusztus 15-ig okvetlenül jelentsék be, mert azután ilyenmő kívánságok — szabad sírhely hiánya miatt — többé egyáltalán figyelembe nem jöhetnek.

Oradea-Mare, 1925 június 12.

Az Elnökség

KIADÓ 2 szoba, fürdőszoba és mellékhelyiségek-ből álló lakás központi fűtésű bérházban, azonnal elfoglalható.

ELADÓ Bul. Reg. Maria (Bémer tér) közelében teljesen modern 4 szobás elfoglalható magánház, Mikussay és Komjáthy Strada Casarmei (Kaszárnya utca) 2. — Található a Royalban.

ELADÓ

esetleg bérbeadó, gyártelepnek alkalmas épületek nagy telekkel, 80 darab jószágra való istállókkal vasútállomás mellett, villamos megálló. Értekezhetni Str. Morii Malom-u. 17. Ugyanott 2 kaval péva eladó

Internationale-Transporte Gerslmann & Lindner

Brünn-Wien

mit LASSENCO, -Oradea-Mare

(J. Hellmann) Piața Mihai Viteazul Nr. 2.

(Telephon Nr. 17—01)

Special Eilsammelverkehre

von WIEN, BRÜNN und BODENBACH. — Garantiert rasche Lieferfrist, billige Unternehmungs-Sätze von allen Stationen.

A legkisebb hirdetés ára 30 le!

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelezés

Nagyon szép, nagyon tehetséges fiatal kezdő művész keresi előkelő, gazdag vidéki ur barátságát, nemzetiség, vallás nélkül. Leveleket "Művész" jellegre Mosse hirdetését váltalathoz kérek "Nagyvárad"-ban jelezve. 1817

Arcopolásra használja az Agl-örömet, melyből arc-bőre szép, tiszta és üdül. — Kapható drogériákban és illatszerárakban. Főleakat: Diána-ágyógyeztető Oradea-Mare.

Mindenkinek akit érdekel, jól vegyünk — onnan várak hosszú értesítést. Engedélyem megérkezett. Erről elmegy a sürgöny értesítés oda, ahol azt várják. Jól fordást kíván Pál.

Szimpátiás, gazdag, esetleg vidéki középkereset, igazi ember ismerettségét keresi rendkívül bájos, egész fiatal, előkelő idegen ur-asszony. Teljes című leveleket "Psyche" jellegre Mosse hirdetését váltalathoz kérek. Bul. Regele Ferdinand 14. 1817

Salzburg hétfőn szeretnék veled beszélni értesítés valahogy csók. 1830

OKTATÁS

Besorozott termen redus ifjaknak katonai előkészítő nyelvtanfolyam. Kezd. június 25. vége szeptember 10. Információk a Hegedüs Hirlapirodában. 1766H

Alkalmazás

Borítók munkások és tanulmányok felvételnek a Pelikán borítógyárban: Strada Cásapiei (Mészáros-utca).

2 kifutó leány felvétetik a Sonnenfeld nyomdába.

Volt Máv raktárnak bármily megfelelő állást keres. Cím: Almási Albert, Tinca. 1780

Tanulóleányok varrodába finom francia munkára fizetéssel felvételnek. Paulini Lili Pável-u. 18. Ny.

Önállóan főzni tudó mindenes kis családdal azonnali beépítésre felvétetik. Cím a Sonnenfeld nyomda portánsánál. 1596

Perfekt szakasszó keresetnek akár azonnali belépéssel vidéki úr házához. Ertekezni Nicolae Zsiga (Lukács Gy. u.) 28. 1825H

Magas fizetéssel gyermek mellé leányt felvesz Rosenberg, str. Ep. Pável utca 18. 1824H

Jóházból való fiu tanulóknak kerestetik fűszerüzlet részére, szakmában jártas előnyben. Övegy Weisz Józsefné és fia cég, str. Calea Victoriei (Kolosvári-utca) 3. 1825H

Mindenek cselédtel rögtön belépésre keresek. Strada Alexandrii (Teleky-utca) 28. szám. 1831H

Portástanulónak 3-4 középiskolát végzett, csinos, jómodoru fiukat 1200. — fizetéssel és ruházattal fogad: Parkszálló. 1830H

Jóvalaló szakasszó keresek Belényesbe. Bővebb felvilágos tást ad Kohn Jenőné Pannonia szálloda. 1800

Jómegjelenésű agilis helyi úgynököt felveszünk. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 1821H

Intelligentes Deutsches Fräulein, die auch in Häuslichen behüflich ist, wird per 15 Dieses gesucht. Direktor Friedmann, str. Alea Eman. Gojdu (Deák Ferenc-utca 2.) II. 1819H

Házfelügyelőnek ajánkozik bádigos, vízvezeték és villarszerelő. Cimeket a kiadóba kér. 1832

Adás-Vétel

Két szép plüss fotel, egy szép piros vaságy, egy dohányzóasztal, tükör, asztal, képek, két függönytartó, egy toalett tükör, elterelő, zsíros bodon, mindenféle apróság jutámonien eladó özv. Schvatz-nál, Str. Densuşianu (Jókai-utca) 12. Ertekezni reggel 12 ig, délután fél 3-tól 8 ig. 1746

Veszünk

butorokat, szőnyegeket teljes lak- és iroda berendezéssel, Wertheim kasszát, zongorát, csillárokat, porcellánokat, régiségeket stb. Meghívásra házhoz megyünk.

Frenkel és fia

Butor, szőnyeg és régiás kereskedők Str. General Moşoiu (Mezey Mihály-utca 10.

Eladó sürgösen Palisander ebédlő garnitúra, porszivógép és egyéb holmik. Str. Paul Chinez (Aulich-u.) 1. (Rulikovszky-utca) 1797

Üzemekes 6-os vagy kis 8-as 5-6 légkörös gőzlokomobil megvételre keresek. Ajánlatokat a gép pontos leírásával és árjegyzékkel kérek! — Rotnschild Salamon. Válcául de jos jud. Sălaj. 1779

Eladó strada Bolinteanu (Kertész-u.) 22. ház beköltözhető lakással, 1 hold kerttel 290 ezer. Weisz Gizi, str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1785

Eladó alig használt finom sálboa jutányos áron. — Megtekinthető Ardeal ügynőség Episc. Ciorogariu (Uri)-utca főposta mellett. 1215

Házak eladók. Házeladás megbízásokat vállalunk. — Kölosmondi megsezerzünk. Magánpenzeket jutálékkal kihezlyezünk. Adásvételi R-Parcul Traian 12. Ertesítés délután. 405

Gyermekhoosol, n'ckelezett, jókatban eladó. Cím a kiadóban. 1777

Magánház azonnal elfoglatható 4 szobával eladó. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 67. 1781

Sürgösen olcsón eladó komplett ebédlő. Ertekezhetni str. Axente Severu (Bém-utca) 17. sz. 1782

Pilssó és gouvér munkák nagyon olcsón készülnék Str. Alexandrii (Teleky-u.) 22., kapuval szemben. Ny

Eladó 230 beköltözhető ház kezező fizetéssel, — szőlők, lakások, butorozott szobák, üzletek. Weisz Gizi, str. Matei Basarab (Nyomda-u.) 4. 1784

Használt férfi és női cipők olcsón eladók. Str. Cuza Voda (>zacsavay-u.) 19. sz.

Eladó str. Pinjula Carol (Szilágyi Dezős-utca) ur magánház, házszobák, park, lakással, kocsiszínnel, istállóval. Olcsón megvehető, fizethető magyar koronával. Ertekezhetni: Kortemáros Lászlónál, str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1756

Nagy telek kerettel és nagy hejységgel eladó. — Str. Grivitei (Áncu-u.) 20. 1814

Eladó jutányos áron egy kerekén álló benzimotor, favigó és aprítóeszközökkel felszerelve, mely cséplőgéphez is alkalmazható. Cím a kiadóban. 1810

Eladó 7 katasztrális hold szántó föld a város töszomszédságban szőlőhegyen. Szőlőnek, lucernának, olványtépnek kiválóan alkalmas. Ertekezhetni Kortemáros Lászlónál, strada I. C. Bratianu (Szaniszló-u.) 22. 1756

Sürgösen eladó amerikai iroasztal, iratszékény és bőrgarnitúra. Valódi kelti szmírna és argaman szőnyegek. Weisz, Strada Avram Iancu 18. 1801

Szőlő, 2 hold a Parcul Alba-Iulia Bunyitai-iget mellett, Görögöldal 282. szám, azonnal eladó. Ertekezni lehet str. Cazarmei (Kazárny-utca) 7. szám a tulajdonosnál. 1805

Eladó előnyös áron 50-nás teherautó, majdnem teljesen új, új gumikkal, teljesen uzmekes állapotban. Kiváratra próbahasználatra. Cím a kiadóban. 1809

Eladó 1 új emeletes ház a központban 1,700.000. több magánház, 1 a Piaţa Mihai Viteazul (Nagyapian) gyárhelyiséggel, több szoba és földirtokok 15 holdtól 60-ig. Vidéken 235 hold szép úr lakással, azonnal átadó. Ertekezni V. Toma Józsefnél str. Tacie Ionescu 21. 3-tól 6 ig. 1820H

Eladó csendes, szép utcában szolidan épült, gyönyörű lakással biro (hall, 5 parkettás szoba stb. olcsó ház kis virágos kerttel és udvarral. — Egyéb házak is eladók 180.000 leltől feljebb. Bővebbet: dr. Petróczyánál, str. Nicolae Zsiga (Lukács György utca) 38. 1828

Kereskedők és bortermezők figyelembe! Kisebb és nagyobb hordók minden mennyiségben kapható. Javítások pontosan készülnek str. Central No 20. (Közép utca 20.) 1815

Ház, telek, szőlő, lakás eladási vagy vásárlási szándékát közölje Várady István irodájával Str. Nicolae Zsiga (Lukács Gy.) 34. Telefon 17-28. 1837

Székfönösalmát a rusi Henry Binder cég B u k a r e s t, strada General Florescu 6. 1425

Nagyváradon a legszebb

Szőlő-Villa

azonnal kiadó. Bővebbet: Strada Cuza Voda (Szacsavay-utca) 10. sz. Bérlethez tartozik: kuglizó, gyönyörű virágos park, villanyvillagítás. Telefon. Istálló.

Fűszerüzlet lelépés nélkül betegség miatt sürgösen átadó. Cím a kiadóban. 1775

Eladó új ház Claea Aradului (Arad-utca) elfoglatható lakással, istállal 220.000. Bővebbet Olánál Str. Axente Sever (Bém-utca 6. 1833

Eladó modern üzletház elfoglatható 300.000. Bővebbet Str. Axente Sever (Bém-utca) 6. 1834

Eladók: szőlők mindenféle nagyságban, házakkal és anélkül 70.000 leltől feljebb. Bővebbet: dr. Petróczyánál str. Nicolae Zsiga (Lukács György-u.) 38. 1829

Eladó pedálos cimba'om, 2 tégi szétszedhető szekrény, 4 részes 4 fiókkal, lisztelőd, egy köves mangró, Cím a kiadóhivatalban. 1827

Női Singer varrógép és kottafékes kerékpár eladó Str. Vlahuţa (Szt. János-utca) 20. 1836

Eladó új ház beköltözhető Parcul Alba-Iulia Bunyitai-igetben. Bővebbet Olánál, Str. Axente Sever (Bém-utca) 6. 1836

Eladó st. Piaţa Regina Maria (Bémer-tér) mellett beköltözhető csodaszép négyszobás, parkettás úr magánház minden mellékkeliséggel. — Ertekezhetni: Kortemáros Lászlónál str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 22. 1756

LAKÁS

Str. Pasteur (Kórház-utca) két szoba, melléképületekkel július 15-re beköltözhető, 75.000 leutér te'e lelépés mellett eladó. Ertekezni Tátray Kálmán ügyvédnél lehet. Str. Ep. Ciorogariu (Uri-utca) 15. sz. 1471

Egyszobás lakásomat elcserepém kétszobással. — Lelépést fizetek. Stöcklein, str. B. P. Hásdeu (Hármas u. 19. 1793H

Egy szoba, konyha kiadó, Cím a kiadóba. 1802

Különböző butorozott szobát keresek központban azonnallra. Érdeklődni Rimánóczy szálló portánál. 1826H

Piaţa Uniri, Kispiaotól három percrenyre butorozott utcai szoba kiadó. Industria Bank. Tóth. 1816

Egy pékség lakással együtt azonnal kiadó. Ertekezni a tulajdonossal: Alad, Feketeerdő-utca 12. szám. 1812

Külföldi

Grosinger Etelka divatszalonjában elegáns tavaszi és nyári ruhák készülnék. Str. Saguna (Kapusinus-utca) 5., földszint 4. sz. 1425

Utlevél, bérlet- és bármily igazolványhoz szükséges fényképek legolcsóbban Z ENKER fényképésznél. Str. I. C. Bratianu (Szaniszló-utca) 25. Felvételek este fél 8-ig.

24% kamatra keresünk magánpénzt teljes fedeztetel. Adásvételi Rtg. Parcul Traian (Széchenyi-tér) 24. Ertesítés délután. 406

Női ruhák, kabátok, kosztümök 200-700 leig. Olcsó gépszurozás. Pasteur (Kórház-utca) 47. I. em. Kézimunkák, gobelinek, filék, horgolások, himzések, kelin, szmírna olcsón. Str. Podgoria şi Sinaia (Nilsesz-telep 100-62. — Schwarcz-ház. Redulóhid-nál.) 1401

Társat keresek 50-100 ezer leivel rendelkezéssel kitűnő kamatozás és tőke sokszorososan biztosítva. — Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 1834H

Gyárnak, műhelynek, raktárnak 16500 meteres hejység azonnal kiadó. Szép szönyeg eladó, str. Caragiale (Nyárfá-utca) 10-a. 1811

Pénzkölcsönt bármilyen biztosítékra, különbejáratu szobákra, lakásokra, üzletek hejységeket, — egyszóval bármily — leggyorsabban közveitük. Iroda: str. Ep. Pável utca 5. 1818

Jól jövedelmező iparvállalat pénzestársat keres, megkeresések jó jövő jelére a Hegedüs Hirlapirodában. 1822

Ért sitem a n. é. közönségét, hogy asztalos műhelyemet megnagyobbítva, Körös-u. 48. alól Páris-u. 2. alá helyeztem át minden e szakmába vágó munkát olcsón vállalunk.

Száraz Miklós műtásztalos

IDEAL

hölgyfodrász és manikűr-szalonunk megnyit.

Sas - passage, félemelet. Főljárat: Hattyu áruházzal szemben.

Feuerstein Margit

Megnyit!

Str. Gen. Moşoiu (Mezei M.-u.) 1 alatti fiók

festék- és kefe üzlet

STERN S. ENDRE

Fésűk, illatszerek, gyönyörű ridikülök, utazó kosarak, gyermekkoscsik, játékok ajándékárgyak nagyon olcsók a

DO'R-ban Regele Ferdinand 16.

Remélem tudja már, hogy a Pannoniában vizumoztat

DEUTSCHER futár Utlevelüket elinté.

Féregirtás

poloska, sváb muszka, garak stb.irtást ugy sba, mint bármely egségből felelősség melle

vállalok

NAGY BÉL

féregirtó vállalat, Pa Traian (Tisza Kálmán-t

Gépaurozást szép k telben, olcsón készit E stein, strada Cuza V (Szacsavay-utca) 28.

Óra- és ékszerjavítások

felelőség mellett szitek. Órák és éks rek nagy választékt

BRENNE

Vlahuţa (Szt. János)-u

LÉGYPAP

elsőrendű minőségű NAGYBAN ÉS KICSINYI olcsó árban kapható

LÉVAYNA

Str. Episc. Pável-utca

Hálószob

23 as Vertheim szek rény jutányos árban eladó, törtő aranyat ezüstöt, gyémántot, briliánsot magas árban beváltok, WEISZ LIPÓT műtás és ékszerész Avram I. Kossuth-u. 18

Leszállított ár

árusítok raktáron levő órákat és ékszerket jóállás mellett. Aranyat, ezüstöt, briliáns és platínát magas árban veszek. KOHN ékszerész Strada Avram Iancu (Kossuth-utca) 7 sz

ÓRÁK

ékszer eladása, szerzői javítása a le komplikáltabbig

TISZAY-nál

Alexandrii (Teleky)-u. Jutányos árak. Precizmon

Uj típusu külföldi

Gyermek kocs megérkeztek. SZABÓ Icsdárhu

Sas-passage 42. szá

KERÉKPÁROK VARRÓGÉPEI

állandóan raktáron. Javítások szakszertel készülnék

KONRADNÁL

Strada Baross-utca 10